

Др Миливоје Дошеновић

ПЕГАЗОВ ЛЕТ

(збирка сонетних венаца)

Др Миливоје Дошеновић

ПЕГАЗОВ ЛЕТ – збирка сонетних венаца

Издавач:

„DOMLA-PUBLISHING“

Издавачко-књижарска агенција

Нови Сад, Булевар краља Петра I 30

Телефони: 021/6334-957, 064/1289-745

За издавача:

Др Миливоје Дошеновић, главни и одговорни уредник

Магистар наука из области менаџмента у медијима

Дипл. менаџер – продуцент за медије

Рецензенти:

† Архимандрит Теодор, храм Вознесења Господњег, манастир Раваница Врдник,

Проф. др Радован Чокорило, педагог и психолог (професор емеритус)

Универзитет у Новом Саду

Слог, унос и прелом текста:

Др Миливоје Дошеновић

Лектор:

Ана Канбан, професор књижевности, преводилац за енглески, немачки, француски, руски и мађарски језик

Дизајн:

Др Миливоје Дошеновић

Нови Сад, 1. штампано издање 2008. (E-book, 2013, 2024)

© Без писменог одобрења аутора и издавача забрањено прештампавање

Copyright © Dr sci. Milivoje Došenović, 2008. © E-book, Нови Сад, 2013, 2024.

CIP – Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад
821. 163. 41-14

ДОШЕНОВИЋ, Миливоје

Пегазов лет : (збирка сонетних венаца) / Миливоје Дошеновић. – 1. изд. – Нови Сад : : Domla-publishing, 2008. (Нови Сад : Alfa-graf NS) – 134 стр. ; 26 cm

ISBN 978-86-81951-31-9

Др Миливоје Дошеновић

ПЕГАЗОВ ЛЕТ

збирка сонетних венаца

ПРВО ШТАМПАНО ИЗДАЊЕ 2008.
Дигитална верзија, 2013, 2024.

DOMLA-PUBLISHING
Нови Сад, 2024.

**Наше је само оно што
дамо другом!**

(Хиландарски монах МИТРОФАН)

**Колико има у нама љу-
дима трагова анђелског,
од тога зависи боља бу-
дућност света!**

(Реч мудраца-подвижника)

САДРЖАЈ ЗБИРКЕ

Предговор аутора књиге	7
Извод из рецензија	11
ОТРЕЖЊЕЊЕ – сонетни венац	13
ВОЈНИКОВ СПОМЕНАР – сонетни венац	29
ПЕГАЗОВ ЛЕТ – сонетни венац.....	47
КАД ДУША У СРЦУ КЛЕЧИ – сонетни венац	63
КРОЗ КОНТРАСТЕ ЖИВОТА – сонетни венац.....	83
ЗАГАРАВАЉЕНО СУНЦЕ – сонетни венац	99
Извод из биографије аутора књиге.....	130
Захвалница.....	133
Молитва Господња	134

БЛАГОСЛОВ И ПОДРШКА ПЕСНИЧКОМ СЛОВУ ЗА КЊИЖЕВНО ДЕЛО „ПЕГАЗОВ ЛЕТ“ (ЗБИРКА СОНЕТНИХ ВЕНАЦА)

Слева: † Архимандрит Теодор (световно име Живко Сувајцић), рецензент књиге „ПЕГАЗОВ ЛЕТ“, песника др Миливоја Дошенивића. Снимак аутора књиге, пред вратима храма Вознесења Господњег, фрушкогорског манастира Раваница у Врднику (26. новембра, 2007), и на десној фотографији: манастир Раваница у Врднику (снимак: др Миливоје Дошенивић, 2016).

Запрежна паорска дрвена кола (с краја XIX века, у манастиру Раваница из Врдника (Снимак: аутор књиге др Миливоје Дошенивић, на празник Цвети, 28. априла 2024)

ПРЕДГОВОР АУТОРА КЊИГЕ

У ово худо време културолошког и цивилизацијског пада, поезија не сме бити поражена, напротив, треба све учинити да се сачува дух поезије. У овој епохи, разноразне језичке игре, ретроформе, технопоетизам и симулационизам покушавају да насилно овладају поезијом, са циљем да потпуно потисну духовност.

Књижевници и песници, морају дати све од себе да снажним уметничким формама, буду она права истинска и духовна снага, која ће се супротставити нарастајућој популистичкој супкултури, чије су перјанице разни „пројекти“ и тривијали многих масмедија, као и „информативни“ и „едукативни“ трендови турбо-штампе, а изнад свега тога се уздижу новокомпоновани „власници културе“ на овим нашим просторима. Сасвим је нормално што се сви песници буне и са презиром посматрају данашње „власнике културе“, који нам нису потребни, јер култура припада сваком човеку ако жели да је негује и испољи према ближњима, свом окружењу, и да утире пут сазнањима. Зар није очигледно да у најдубље ткиво културе (сајмове и фестивале књига, „књижевне награде“, ТВ итд.), властохлепни тајкуни покушавају (и успевају) да унесу задах свог прљавог новца, да њиме наше културно ткиво обликују и нивелишу, стављајући изнад свега личне интересе, и тај период изврнутих вредности траје преко три деценије.

Као поплава стигао је на ове просторе бандитски капитализам у комбинацији са глобализмом, са циљем да се све самеле у безличност, а да суштина потпуно буде истиснута. Та ала уништења сад кези своје чељусти и риче: „Не треба нам суштина, не треба нам култура, каква духовност, недамо човеку да има свој стил, своју веру, сећање на своје корене...“

Продором недуховности у ово постмодерно доба, почеле су да страдају и нестају ризнице духовности: библиотеке, књижаре, продавнице уметничких рукотворина, биоскопи, који су били за све нормалне људе места естетског доживљаја и првог пољупца...

Уместо тога, што је чинило наш живот духовно богатијим, на местима ризница културе и духовности – у недоглед су се поређале кладонице, коцкарнице, кафићи, тривијални панои, безбројне продавнице „најки“, парфема и женског рубља. Некадашњи успешни градови, који су имали јаке индустријске центре и ризнице духовности, данас немају ни једно ни друго. Добили смо колосалне супермаркете, а са њима регрес, а не прогрес, са ретроградним начином потрошње и живота. Некада, из моје младости, одлазак у Београд, започињао је разгледањем књижара, антикварница и продавница рукотворина, у Кнез-Михаиловој улици, а сада су у њој поређане једнообразне продавнице артикала, који чине празну форму, а не доприносе суштини наших живота. Људи који се баве књижев-

ношћу, данас имају веома тежак задатак, да се својим написаним делима супротстављају том испразном надолазећем „идеалу“. Борба је заиста тешка, али књижевници и песници имају богодано благо, које је саткано од егзистенцијалних шифри, духовности и дубоких мисли, што се све лепо стапа у најбољем реду, и то се назива добра поезија, квалитетна проза, са позитивним порукама.

Због свега тога, дубоко поштујмо искуства својих предака и локалних заједница у којима смо некада срећно живели. Интензивирајмо написаним словом беспштедни дијалог са својим прецима, јер наши прадедови и дедови су градили своју државу онако како су градили своје домаћинство, па је и то један од разлога зашто је она њихова држава (Краљевина Србија) била много боља и темељитија него ова данашња.

Наши преци и занемарена духовност, заслужују да се одлучимо да о томе пишемо. Због тога је и тема ове моје објављене збирке сонетних венаца „Пегазов лет“, да песничким изразом продрем у оностраност, да разговарам са самим собом, прецима, са Богом, јер је поезија саткана и од виртуелног песничког дијалога (са нашим прецима), и од ововременог дијалога – са савременицима. На то имам право, јер сам живео у породичној заједници традиционалног друштва, и као песник и књижевник јако жалим што је трансформацијом заједнице на селу, мом завичају као и завичајима других песника и бројним селима – одузимана душа, ритам, мир и фина дугогодишња лежерност, док су наши данашњи градови постали градови зграда, а не људи. Зидај зграде, сеци дрвеће, бетонирај паркове, руши древна језгра, угурај што више локала под зграде колективног становања, који буком, целодневно спречавају могућности последњег спаса грађана, отимајући им мир и окриља преосталих спасоносних оаза...

Веома је лековито да се људи око себе представљају другима самоиронијом и толеранцијом. Треба неговати емотивну интелигенцију. Равнодушни људи су тихе штеточине.

У ово своје песничко дело *ПЕГАЗОВ ЛЕТ*, желео сам да у њега сасвим унесем поетску супстанцу, епску форму, драмске чиниоце, лирски доживљај, са контрастом у коме се прожимају рађања и смрти, падови и успони. Песници, док ређају своје изгачане мисли у савршеном реду, дубоко проживљавају повратак у оновремено.

Неко ће рећи да песници уносе у своја дела и неку дозу прикривеног цинизма. То је тачно, јер је таква врста цинизма и спасоносни начин песничке комуникације, са позитивним циљем и доприносом да људи скину кошуље атеизма, и игнорантства према вредноме, према култури...

Истрајни песници воле поезију у себи, а не себе у поезији. Они увек траже суштину и смештају је у неке своје књиге. Прихватају да је поезија уметност, која не доноси материјални, већ духовни добитак, и спремни су

да прихвате чињеницу да људи читају како хоће (да читају), а не онако како су песници написали. Нек буде и тако, важно је, испрва, бар да се чита...

Песници су мисионари и неуморни борци за повратак ка духовности, књижи, култури. Они заиста искрено желе и да помогну своме народу, да га охрабре да истраје и сачува свој идентитет. Нажалост, наш народ се не радује успесима својих талентованих сународника, тачније, накратко се радује томе. Чим неко нешто добро уради у: науци, спорту, књижевности, убрзо наступа НЕРАДОВАЊЕ у хистерији: пријатеља, кума, колеге, друга, рођака, сарадника, савременика, чини се свих сем животиња: паса, мачака, крава, птица, и дрвећа око нас...

Велике колективне невоље, закратко солидарисху наше људе. Сећам се периода (од 24. марта до 10. јуна 1999), када је била злочиначки и агресорски бомбардована моја земља и мој недужни град. Чини ми се да се дало приметити да је период од она два и по месеца (бомбардовања), некако уљудио целу Србију. У мом граду (Новом Саду), грађани су постали солидарнији, за трен су престале све комшијске мржње, смириле су се „ципације“ и тајкуни, возачи су љубазно пропустили пешаке, арогантне жене су постале „мекше“, лицемерне љубавнице су почеле да деле редовно постељу са својим превареним мужевима. Нови Сад је без својих срушених мостова био мој архипелаг војвођанске равнице, гарав, збуњен и понижен. Тада сам створио и један од својих сонетних венаца, под називом „Гараво сунце“. И, после гарежи, очекивања обичних људи су ипак била оптимистичка, али опет тапкамо у месту...

Не клонимо, нађимо времена за цркву, за одмор, за сан, за пријатеља, за кућног љубимца, за спорт, шетњу, за књигу, а васпитајмо млада поколења да игнорисху пороке, као што су алкохол, дрога и цигарете, да испуне своје животе здравим духовним нектарима, и да својим визијама и вољом елиминисху агресивна осећања. Средња генерација данас има тежак задатак. С једне стране очи су јој упрте у своје млађане наследнике, а са друге стране треба помоћи и разумети своје живе претке, којима су срушени многи идеали, угрожено достојанство јесени и фина мирноћа њихових преосталих зима живота. Средња генерација данас је веома исцрпљена бригама, без посла, без новца, без перспективе...

Уметници, као креативни део друштва, имају поготову данас претежак задатак, да се ангажују у подизању медијске писмености и медијске свесности на нашим просторима. Наравно да томе могу допринети и добри (непристрасни) новинари, јер су и они последњи трагачи за истином. То све није нимало лако, јер, с једне стране била су велика очекивања од мултимедија и бројних новина, да би се данас сагледале и њихове многе негативне стране, а једна од таквих је у томе што мултимедији не подлежу информативној екологији, а то је веома лоше, док с друге стране антро-

полошки песимизам све више обузима данашњег човека са наших простора. Свему томе је у великој мери допринео данашњи начин живота, трка за преживљавањем, средњоевропско радно време од 9 до 17 часова, које од човека прави хроничног апстинента у односу према култури, продуктивности, књижи, спортској рекреацији – ревитализацији духа и тела...

Др Миливоје Дошенивић
књижевник и песник

Нови Сад, 2008.

Нови Сад – поглед са Петроварадинске тврђаве
(Снимак: аутор књиге др Миливоје Дошенивић, 2013)

ИЗВОД ИЗ ПРВЕ РЕЦЕНЗИЈЕ

Објављено дело др **Миливоја Дошенивића**, књижевника, под називом „Пегазов лет“ (збирка сонетних венаца) – нуди продуховљене стихове препуне поучних хришћанских мисли, пута праведности, честитости и Богоугодности.

Ова књига је написана у стилу претходне ауторове збирке сонета „Спасење“, која ће зрачити нашој хришћанској православној омладини, као путоказ како треба хришћанским путем поћи, мислити, и живети у овоме савременом свету.

Манастир Раваница даје аутору др Миливоју Дошенивићу благослов за ово његово књижевно дело, састављено од шест дубоко исказаних сонетних венаца.

У манастиру Раваница,
Лета Господњег, 2008.

РЕЦЕНЗЕНТ
† Архимандрит Теодор Сувајцић

ИЗВОД ИЗ ПРВЕ РЕЦЕНЗИЈЕ

Збирка сонетних венаца „Пегазов лет“, најкраће казано може се свести на песникову наду да је Промисао Творца пре и после свега земаљског, да човеку не преостаје ништа друго осим да ту исконску детињу чистоћу бића сачува, догради и утка у део мозаика савршенства универзума.

Песник и књижевник, др **Миливоје Дошенивић**, је на Пегазовим крилима узлетео замишљени тровремени круг, од времена детињства преко садашњег времена до неког будућег времена. Он се не мири нити изједначава категорије да „бити срећан“ значи „бити задовољан“. Највиши морални кодекс смисаоног понашања је чини се заувек остао у селу песниковог детињства. Наслућујемо га у живим ликовима који све моралне особине носе као запис генетског кода.

Први део из ове књиге збирке сонетних венаца „Пегазов лет“, под именом „Отрежњење“ је у ствари напуштени модел живљења, који колико год да је превазиђен једини је истински и спасоносни.

Кроз други део збирке сонета „Војников споменар“, за који се може рећи да је плод врхунске песничке зрелости, и који кроз овај сјајни сонетни венац дира у срце и душу сваког човека, који је осетио и дражи војничке униформе, служећи својој отаџбини, далеко од родне груде, родитеља, пријатеља и вољене жене, која увек остаје сама негде на неком пе-

рону, машући своме војнику, и чији лик остаје и трепери у оку, срцу и души, а њена слика увек постаје драги талисман, на стражи, у сну, и у војниковом споменару...

У трећем и четвртом делу збирке сонета „Пегазов лет“ и „Кад душа у срцу клечи“, песник слика реалну садашњост и пророчански страхује од будућности. Уколико се не спознају и не прихвате истинске вредности, онда је то скоро сигуран пут самоубиства данашњег човека, а можда и читавог човечанства.

У петом песниковом сонетном венцу „Кроз контрасте живота“, сазнајемо, поред осталог колико је мукотрпан, напоран и врло неизванан пут до једне написане песме, колико је тешко дефинисати песника и поезију, а поготово о томе поучити младог песника...

Шести сонетни венац „Загарављено сунце“, сведочи о апокалипси српског народа, за време бомбардовања 1999. године, и посебно актуелног косовског егзодуса, који не престаје.

Храброст је оно што највише импресионира када се склопе корице овог излива искрености и емоција. Толико храбри могу бити само песници и деца. Деца у својој „наивности“ и незрелости, а песници у својој дубокој мудрости и тананом сензибилитету, којим превазилазе овоземаљску јадиковку и откривају могућности узвишених, Божанских путева.

Неизмерно сам захвалан песнику Дошенивићу, што сам пишући ову рецензију и држећи се Пегазовог крила, бар за тренутак осетио чари оног Божанског и оног људског у сваком од нас. Ту лепоту тренутка који понекад садржи читаву вечност спознаће свако од вас поштованих читалаца, којима најтоплије препоручујем овај свежањ окрепљујућих сонета.

Нови Сад, 2008.

РЕЦЕНЗЕНТ

Проф. др Радован Чокорило

педагог, психолог, професор емеритус
Универзитет у Новом Саду

Радован Чокорило

ОТРЕЖЊЕЊЕ

(СОНЕТНИ ВЕНАЦ)

1.

Нема више кршних, витих јабланова,
Некад многољудне, сад су пусте куће.
Неста сочних белих и црних дудова,
Трагове детињства прекрило беспуће.

Крај умрлог старца, у маленом селу,
Догорева свећа у тмурно свануће.
И мирише подне на маст загорелу,
На хладни децембар, и свињско смакнуће.

Гледам нека лица, избледели знанци,
И давне другове, по првенцу слову.
Место паса лају зарђали ланци,

Петао* од плеха, сад рђа на крову.
Над појатом висе гумени опанци,
И мој деда давно оде родослову* ...

---

* “Лимени петао“, који се некад постављао на димњаке сеоских кућа, а окретао га је смер ветра.

* Родослов, генеалогско стабло порекла, корени настанка једне породице.

2.

И мој деда давно оде родослову,
Пресањаше свадбе временнији момци.
Верни су самоћи, ко ратници рову,
Иза којих неће остати потомци...

Једног од њих сретох испијеног лица,
Сузу му у оку хладни ветар суши.
Лишће, с тротоара, купи у колица,
Са бременом туге скупљаног у души.

Око старе школе маховина плете
Свој зелени ћилим, сећање да скрије.
Још звук виолине, кад сам био дете,

Као да никада ни престао није.
Гледам, као некад, ласте око крова,
Ја, у једној школи учих прва слова...

3.

Ја, у једној школи учих прва слова,
Учитељке Раде* уз звук виолине.
Опијен мирисом зелених борова,
И пролећног цвета старе липовине.

Некад, као младић, спремих се на путе,
И оставих село, моје липе драге.
Све орахе старе, шљиве, крушке жуте,
Дедине таљиге,* и жуте шараге*.

И одох у варош крај велике реке,
У срцу понесох моје село мало.
Стару школу, липе, дудове и смреке,

Слике ђачког доба, и прво пенкало.
Једној старој школи, пишем песму ову,
Драгуљу у шаши, цвећу, и корову...

---

* Радмила Родић, прва учитељица генерације аутора ове књиге, преминула као млада супруга тадашњег учитеља Раће (каснијег проф. др Раде Родића педагога, који се из Нове Гајдобре преселио у Нови Сад).

* Таљиге, дрвена запрежна кола, у која би се упрезала два коња (или само један). Форшпације у Банату.

* Шараге, задње вратнице од запрежних кола, на које бисмо као деца ускакали.

4.

Драгуљу у шаши, цвећу, и корову,
Враћаће се мисли, до краја живота.
И првенцу стиху у песничком слову,
Завичајној клупи крај сеоског плота,

На којој се прва свирала гитара,
Док с нама бејашу лепе девојчице
Тананого стаса и бујних недара,
Са првим креоном стављеним на лице.

А ми смо имали пецарошког шмека,
Носећи бамбусе, најлон и удице.
Јурећи низ њиве, крај уснулих зека,

И кроз неке дуге прашњаве улице.
На то увек сећа успомена нека,
И вољене песме, уз гитаре жице...

5.

И вољене песме, уз гитаре жице,
Певашмо цурама, што су с нама биле.
Са младошћу нашом, цвркуташе птице,
Прве се љубави тајновито криле.

Кад руке дечака додирну у нежне
Груди девојачке, два пупољка врела.
Правили смо Снешка, прве грудве снежне,
Клизали по леду, на бари, крај села.

Трчали стрњиком, табанима голим,
Јурећи облаке низ прагове пруге.
Од дугиних боја, коју да заволим,

Када су све лепе боје чарне дуге...?
Ја их верно скривам у сонете моје,
Кроз сећања жива, још увек постоје.

6.

Кроз сећања жива, још увек постоје
Сеоски чобани и њихова стада.
Поред петролејке, као да се роје
Умрли лептири из мог винограда.

Ко да чујем звуке откивача коса,
Честитих ђедова, полеглих по трави.
Моје босе ноге купала је роса,
Кад се ново јутро зраком сунца јави.

И вернога коња, слепога Рубина,
Миљеника куће, дивне беле гриве...
Сећам се гутљаја „шире“, младог вина,

Из дедине бачве, дрвене и сиве.
Кретао је гарав експрес са станице,
Плодови дудова прекрили улице...

7.

Плодови дудова прекрили улице,
Од белог, црног, и руменог дуда.
Од њих нам бејаше умазано лице,
Мирисала комом моја родна груди.

Муљарице, бачве, ракије и вина,
Бела шљива, црна, и укусно грожђе.
Сред сеоске свадбе, отац грли сина:
„Уз огњиште буди, ко чекић уз гвожђе!“.

Ој, горштаче стари, залуд твоја нада,
Снаха неће живот са њивом и плутом...
Визија је младих – мирис велеграда,

Машеш с кућног прага, са сузом и тугом.
Са безброј кланаца, беше лице твоје,
Е, мој старче драги, у сукну од чоје...

8.

Е, мој старче драги, у сукну од чоје,
Од тебе научих истину о Богу!
Кад се вера и част у јединство споје,
Кроз беспућа лакше корачати могу.

У родноме селу ја не бејох дуго,
Одох једном граду крај лепог Дунава.
Ја свом селу зборим: „Чуј, срећо, и туго,
У твојим недрима парк с липама спава.

Крај тебе, и данас, дрема стара пруга,
Возови детињства тутњају ко сене.
Згрчени над водом, два моста, два друга,

Ко стари удовци – без вољене жене.“
Пролеће је, ласте долазе са југа,
Шапат од предака пристиже до мене...

9.

Шапат од предака пристиже до мене,
Делокругом својим корачам полако.
Док старо багрење већ одавно вене,
Над њиме је облак пролећни заплако.

Где је оптимизам? Где је песма, игра...?
Зашто стара школа у корову ћути?
Нек' сва омладина заигра ко чигра,
Ка црквеном храму нека крену пути.

Хајде да гитаре поново затреште,
Нек' се чује песма из липовог парка.
Оживите добре књижевничке феште,

И нек' почне добра сеоска игранка.
Сваки човек нек' се с осмехом пробуди,
Крените ка храму, покајте се људи!

10.

Крените ка храму, покајте се људи,
Са оним што вреди, нек' се село дичи.
Сваки добар писац жели својој груди
Да му вечно живи у најлепшој причи.

Волим твоје баште, и тарабе криве,
Сеоске путељке, заједно са њима.
Орахе, багрење, додир коњске гриве,
И стару штенару зарђалог лима...

А поетска нога увек сама креће,
Покреће је срце, чешће него глава.
Са верним Пегазом*, песник селу слеће,

Завичај је контраст – један сан и јава.
Живи у срдашцу и шета кроз вене,
Много белих рода нек' мом селу крене!

---

* Пегаз (по грчкој митологији), крилати летећи коњ (Посејдонов и Медузин син), чијим је ударцем копита у стену отворен извор музе Хипокрене, симболично – коњ свих песника.

11.

Много белих рода нек' мом селу крене,
Док рађају баште и злаћана жита.
Сви ови стихови, поклон су од мене,
Из моје оловке, што папиром скита.

Ја ћу бити срећан као мало дете,
Кад посетим стазе из младости своје.
Трчаћу кроз крупне, жуте сунцокрете,
Гледаћу гундеље, што се баштом роје.

Љуштићу орахе, офарбаћу руке
Ораховом кором, ко што некад знадох.
Многима ћу, песмом, слати препоруке

О мом родном селу, коме младост дадох.
Поклон су стихови мојој родној груди,
Нек' се оптимизам у селу пробуди...

12.

Нек' се оптимизам у селу пробуди,
С поносом ћу свету причати о Теби.
Када цркви крену пробуђени људи,
Свако ће Спасење прибављати себи.

Са молитвом Богу, пред иконом Христа,
Уз мирисни тамјан, крај Светог Путира*.
Тад истинска нада у храму заблиста,
Архетипски шапат, блаженога мира.

Кад зазвоне звона, Божија и света,
На село ће Господ погледати мило.
Шириће се мирис липовога цвета,

Уз црквене свеће и прво кандило.
Кад прозборе звуци црквенога звона,
За моје ће село чути васиона...

---

* Путир, грч. (потер – чаша) у православној цркви – чаша за причест, калез.

13.

За моје ће село чути васиона,
Када први прота литургију служи.
Ослушнуће Господ, с Небескога Трона,
Сваког верног који Њему руке пружи.

Светог Василија Острошког*, Бог знаде,
По коме се црква у мом селу зове.
Живео духовни, Божји винограде,
Освећен и блистав, уз иконе нове.

И прва крштења, и прва венчања,
Нека срећна буду уз благослов Христа.
Пред Маријом Девом, нек' јој се раб клања,

Уз читање речи, с Јеванђељског листа.
Димне конце тамјан шаље пут озона,
Зачућемо претке, из давних искона...

---

* Свети Василије (у свету Стојан Јовановић), рођен у селу Мркоњићи, недалеко од Љубомира, око 1610. године од родитеља Петра и Ане. Монашки живот започео на Цетињу. Био је архимандрит манастира Тврдош. Резидирао је и у манастиру Оногошту, односно Острогу. Године 1651, патријарх пећки Гаврило дао је митрополиту Василију Источнохерцеговачку епархију (Никшић, Плану, Колашиновић и Морачу) тако да је Василије постао митрополит целе Херцеговине. Упокојио се 1671. године на Острогу. Цела Српска православна црква слави га као великог светитеља. У селу Нова Гајдобра – црква носи његово име.

14.

Зачућемо претке из давних искона,
Што имају вредност за сва поколења.
Бесниће зле силе и мрачни сотона,
Штитиће нас Христос и црквена бдења.

Нека ова песма буде молба Теби,
Сине Божји, који и прашташ и судиш!
Од раног детињства стих носих у себи,
Са још јачом вером, Ти ме, Боже, будиш.

Као песник, стихом, ја се Теби молим,
Ти ми шапћеш речи, а рука ми пише.
Дах јесени шета по гранама голим,

А облаци шаљу хладне капи кише.
Завичају, још ћу више да те волим,
Кад у свакој кући тамјан замирише...

МАГИСТРАЛЕ

Нема више кршних, витих јабланова,
И мој деда давно оде родослову.
Ја, у једној школи учих прва слова,
Драгуљу у шаши, цвећу, и корову.

И вољене песме, уз гитаре жице,
Кроз сећања жива, још увек постоје.
Плодови дудова прекрили улице,
Е, мој старче драги, у сукну од чоје*.

Шапат од предака пристиже до мене,
Крените ка храму, покајте се, људи!
Много белих рода, нек' мом селу крене,

Нек' се оптимизам у селу пробуди.
За мој ће завичај чути васиона,
Зачућемо претке из давних искона...

---

* Чоја (турски чоха), врста чврстог фабричког ваљаног сукна и одеће од њега. Некада су одећу од чоје носили наши преци, као део завичајне традиције.

Војников споменар

(СОНЕТНИ ВЕНАЦ)

1.

Хладни децембар, војник на стражи,
Са Шаре* допире ваздух ко лед,
Клизи под шлем и образе дражи,
Водно,* над Скопљем, ко бели медвед.

На пушци бајонет, корачам сам,
Хладноћа пробија кроз шињел сив.
Тад ходањем желим себи да дам,
Са својим кораком разговор жив.

Мисли ми лете ка Војводини,
Девојке, оца, вољене мајке.
Ја сам на стражи, у пустој тмини,

Као из неке нестварне бајке.
Зора се примиче својим сребром,
Месећ се скрива негде над Дебром...

---

* Шара, Шар-планина, висока планина у Македонији и делом на Космету у Републици Србији, са највишим врхом од 2747 м код Тетова. Познати су смучарски терени, који се налазе на Поповој шапки. По планини се зову и чувени, јаки и отпорни пси шарпланинци.

* Водно, планина изнад града Скопља, у Македонији.

2.

Месец се скрива негде над Дебром,
На стражи ме смењује војник Ром.
И док ме душек жуља под ребром,
Ја утонух у сан ко речни сом.

Тек, малко заспах, писнула труба,
За јутарњу смотру, војнички ред.
Њен звук ме жигну до задњег зуба,
Још бејох бунован, тужан и блед.

За цео наш вод од „педесет три“,
Бријање потраја тек минут – два...
На тацни маргарин, и чај што ври,

То беше трпеза војничка сва.
Од среће, око сузом се влажи.
Жељни кренусмо на пут најдражи...

3.

Жељни кренусмо на пут најдражи,
Задужих и „доџа“*, хладног ко мраз.
А тако жарко, душа ми тражи
Да седнем у топли водников „газ“.*

Ка граду Велесу кренуо вод,
Бројна возила ко тамна змија.
Пахуље скриваше небески свод,
Пред нама цеста што се увија.

Тад прођосмо Велес, брзо ће Штип,
Снег је прекрио чокоте лозе.
Колону предводи амерски „џип“,

Која стаде због четири козе.
Брегалница*, с гвозденим ребром,
Док пут нас води чудном алгебром...

---

* „Доџ“ („dodge“), америчко војно теренско возило, слично џипу и „кампањоли“, али снажније кубикаже, снаге мотора и димензија каросерије. „Доџеви“ су били саставни део аутобатаљона (аутојединица) у ЈНА.

* „Газ“, руско теренско возило, слично италијанској „кампањоли“, затворене кабине.

* Брегалница, највећа и водом најбогатија лева притока Вардара, дуга 184 км, тече кроз Малеш, Пијанец, Кочанску котлину и поред Штипа. На реци Брегалници се одиграла чувена битка Другог балканског рата, када је од 30. јуна до 9. јула 1913. године српска војска победила бугарску армију (Брегалничка битка).

4.

Док пут нас води чудном алгебром,
Тад небо је слало пахуља рој.
По Плачковици*, од снега једром,
У „доџу“ осетих под капом зној.

Преда мном Штип, предграђе града,
Првој пекари стигох у трену.
Купих погачу, пекарка млада,
Док сам плаћао, посматрах жену...

Била је црнка, посебно лепа,
Правилних зуба, обрве танке.
Уће јој отац, на ногу шепа,

Довуче врећу брашна, на санке.
Ја кренух „доџу“, с погачом врелом,
Жеља се рве са душом целом...

---

* Плачковица, планина у Републици Македонији, висине 1754 м, која се простире на тремеји Штипа, Кочана и Радовиша.

5.

Жеља се рве са душом целом,
Ставих пекарку у „војнички рам“.
Срце је слика живом пастелом,
Памтећи јој зеленог ока плам.

Мисли ми прекину: „возачи, збор!“,
Колона креће на поноћни пут.
Тад бацих поглед кроз бочни прозор,
Где беше пекарка и хлебац жут.

Возила иду низ серпентине,
До Скопља возимо лагани ход.
Зимски пејзажи, чудне планине,

А пртином граби мој „доц“ ко брод.
У Скопље уђосмо, већ свиће дан,
Шамарам образ да отерам сан...

6.

Шамарам образ да отерам сан,
Под мостом Вардар тихо шапуће.
Понегде засветли нечији стан,
Ја се осећам као код куће.

Паркирах „доџа“ у војнички круг,
И крећем касарни у кревет мек.
Пар напoлитанки, пружа ми друг,
Ал' више ми треба санак ко лек.

Свану субота, наш дан без рада,
Понех гитару у војнички клуб.
Кроз прозор гледам обресе града,

Друштво ми правио војнички пуб.
Свирао „бегин“, * гитаром белом,
Око се бори са сузом врелом...

---

* Бегин (итал.), лагани пријатни ритам, по жицама гитаре.

7.

Око се бори са сузом врелом,
Тад започе двеју гитара звук.
Радост ми шета лицем и челом,
Ја грлим гитару – ко женски струк.

Приђе и Пирга, из Елемира,
Плава гитара, тиркизне боје.
Он је изврсно знао да свира,
Добре старије нумере своје.

Стиже и бубњар Слобо, из Руме,
Уз добош имао и добар глас.
Руке имао као од гуме,

И, још нам је само фалио – бас.
Тад пристиже басиста, Словак Јан,
Дође нам срећан, свечани дан...

8.

Дође нам, срећан, свечани дан,
Славио рођендан председник Броз.*
Тада створисмо и музички план,
И наш бенд назвашмо „Оријент воз“.

Тада је постао оркестар мој,
Приснији део војничког света.
А највише с нама имаше спој,
„Мој трећи вод и прва ми чета!“

Једном пристиже и воз из Ниша,
Таман „комбију“ затварах врата:
„Скопским пероном, тражи се Миша!“

Стигла ми мати, и са њом тата.
Журно одох код најдражих људи,
Срце је моје тукло из груди...

---

* Дан младости, 25. маја сваке године, славио се и рођендан тадашњег актуелног председника СФРЈ, Јосипа Броза Тита. Свечаном чину је давала допринос и тадашња ЈНА, која је учествовала на свим слетовима за Дан младости, и тада би се председнику Титу свечано на стадиону ЈНА уручивала и савезна „Штафета“.

9.

Срце је моје тукло из груди,
На клупи седеше најдражи пар.
Моја се мати уз оца чуди,
„Откуд ми бркови, боје ко гар?!“

Мајко, носимо бркове своје,
Јер, војник испроба новина рој.
И овај шињел сивкасте боје,
Јуче прекројих у краћи крој.

Веза са брицом, из наше чете,
Што шиша моју косу по врату.
Младих „гуштера“, све косе лете,

Нас двеста шиша у једном сату.
Ви ћете пре мрака путовати,
Мој драги оче, најдража мати...

10.

Мој драги оче, најдража мати,
Када ми зора Бачку пробуди,
Пишите, да ли ми багрем цвати,
Тамо где Дунав шапате нуди?

Шта ли ми раде другари моји,
Да ли с кимоном иду у салу?
Знам, тамо „берба грожђа“ постоји,
И плове чамције кроз Тиквару?*

Воз је кренуо, одоше мили
Ка мојој Бачкој, до једног града.
Њихов јединац у себи цвили,

Поче и скопска киша да пада.
„Таверна“. Барменка чај ми нуди,
За нечим мојим, душа ми жуди...

---

* Тиквара, познати предео и рукавац Дунава, уз леву обалу поред Бачке Паланке.

11.

За нечим мојим душа ми жуди,
Није барменка и њена пунђа.
Овлаш погледах у њене груди,
Један пијанац „Таверном“^{*} гунђа.

Тада и кренух, улица бљешти,
Црвени бусеви журе у ноћ.
Оближњи „Бристол“^{*} сија и трешти,
А ја сам у чету морао поћ.

Шетам уз Вардар, и слушам реку,
Што од Врутока^{*} тече, жубори...
Ко да ми шапуће причу неку,

Месец је шетао Скопској гори.^{*}
Одоше моји, бол, срце пати,
Ево, и сада, увек ме прати...

---

* „Таверна“, позната скопска гостиона, у близини старе железничке станице.

* „Бристол“, један од најпознатијих градских ресторана, у центру Скопља.

* Вруток (683,5 м), на коме се налази извориште Вардара, у близини Гостивара.

* Скопска Црна гора, планина у Македонији делом и у Србији, северно до Скопске котлине, са највишим врхом Рамно (1651 м).

12.

Ево, и сада, увек ме прати
Шапат из реке, носе таласи.
Још се пар шајки Вардаром клати,
Довикују се касни аласи.

Зимски ме шињел упорно жуља,
Није он кривац, он је без грешке.
Моје се тело уморно љуља,
Још од „Таверне“ корачам пешке.

СТИГОХ У ЧЕТУ, КРЕВЕТУ ХИТАМ,
УЗИМАМ ЋЕБЕ И ТОНЕМ У МРАК.
СВЕ СЕ СПОЈИЛО У НОЋНИ РИТАМ,

Напољу чизама чујем корак.
Ти се кораци потпуно губе,
До звука неке следеће трубе...

13.

До звука неке следеће трубе,
Ја сањах Бачку, дунавске плаже,
Где моје усне девојку љубе,
А мушке руке дојке јој траже.

Руком јој нежно кроз косу гребем,
Која се просула низ пешчан спруд.
Одједном, осетих ноћу зебем,
Кроз отворен прозор дуваше студ

Прохладног пролећа, земље влажне,
Скопске котлине и раних трава.
Трже ме писак од трубе снажне,

Из звучника, а још ми се спава.
Хладно је, мраз ми протреса зубе,
Збогом команде, фине и грубе...

14.

Збогом команде, фине и грубе,
Ближи се и крај војничког рока.
Моји се стари „класићи“ љубе,
Још један датум бришем из блока.

Велика радост у нашој класи,
Ускоро крећем на драги пут.
Цивилни комплет кревет ми краси,
Држи га офингер,^{*} дрвен и жут.

Пола мог срца срећно због тога,
У другој поли туга је нека.
Крећем на пут, а клеца ми нога,

А на перону „Нишекспрес“ чека.
И збогом Скопље, драги пејзажи,
Хладни децембар, војник на стражи...

---

^{*} Офингер (нем. Aufhenger), вешалица за одећу.

МАГИСТРАЛЕ

Хладни децембар, војник на стражи,
Месец се скрива негде над Дебром.
Жељни кренусмо на пут најдражи,
Док пут нас води чудном алгебром.

Жеља се рве са душом целом,
Шамарам образ да отерам сан.
Око се бори са сузом врелом,
Дође нам срећан, свечани дан.

Срце је моје тукло из груди,
Мој драги оче, најдража мати.
За нечим мојим душа ми жуди,

Ево, и сада, увек ме прати.
До звука неке следеће трубе,
Збогом команде, фине и грубе...

НЕЗАБОРАВНА ВОЈНИЧКА ГИТАРА

Слева: војник Миливоје Дошеновић и десетар Велимир Бановић родом из Аранђеловца, обрадовали су своје колеге војнике музичком нумером, у којој Миливоје левом руком свира гитару, а десетар Веља левом руком удара трзалицом по жицама. Слика десно: војник Миливоје Дошеновић – с војничким поздравом. Снимљено у касарни ЈНА „Маршал Тито“ у Скопљу, 23. децембра 1972. године.

ЈЕДНЕ КИШНЕ ЈЕСЕНИ, ЗА ВОЛАНОМ ВОЈНОГ ЦИПА, У МАКЕДОНИЈИ

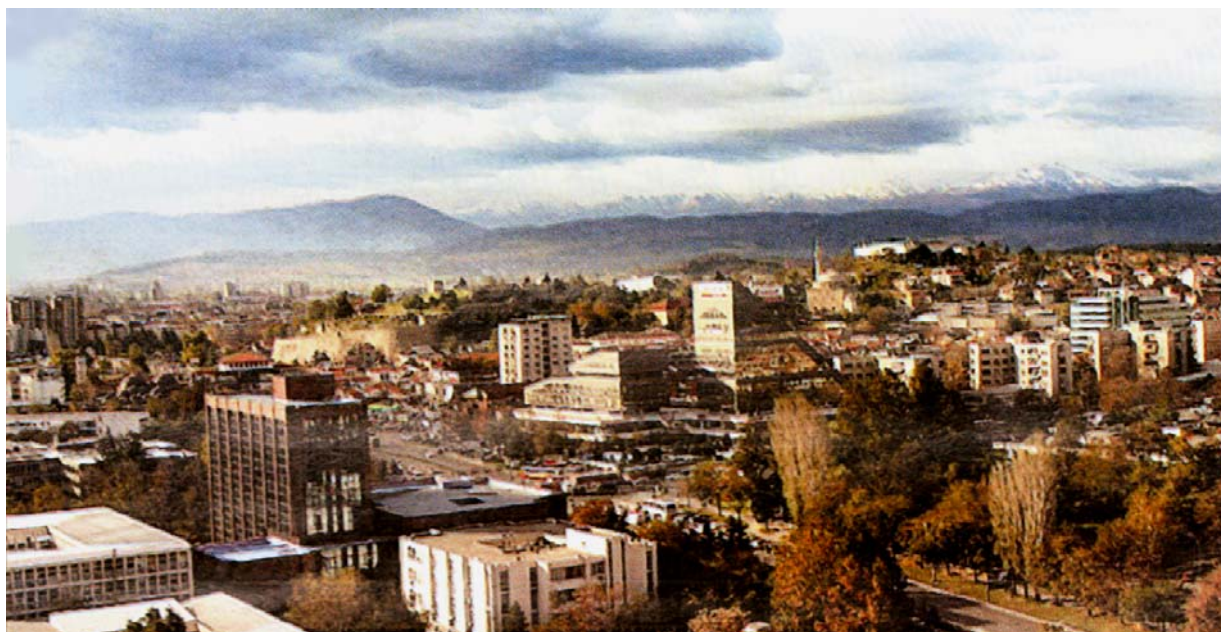

Војник-возач ЈНА Миливоје Дошеновић, снимљен у војном ципу “willys-MB”, једне кишне јесени 1972. године, на релацији Скопље – Титов Велес – Штип. Дани који се никада не заборављају...

ГРАД СКОПЉЕ И ВОЈНИЧКЕ УСПОМЕНЕ

Мост Цара Душана, преко реке Вардар – дели старо и ново Скопље

Панорама Скопља, испод Скопске Црне горе и планине Водно

ПЕГАЗОВ ЛЕТ

(СОНЕТНИ ВЕНАЦ)

1.

Христе, драги Боже, моје ново слово,
Сад, пред Тобом, испит песнички полаже.
Пренес душе чини – дело песничково,
Дати се тренутак – у строфама каже.

Ја, прво пред Тобом, свој нови стих читам,
Творче људског гласа, и слова, и ока...
Са Пегазом верним, ја и капљом скитам,
У песничкој сузи, што је предубока.

Само с Тобом, Боже, ја истински јесам,
Тад из душе, слова стихове начине.
С Твојим допуштењем, само Ти знаш где сам,

У песничком свету, и Твоје близине.
Ја сам раб песнички, са хришћанском вером,
Ти, Свевишњи Боже, владаш мојим пером...

2.

Ти, Свевишњи Боже, владаш мојим пером,
Владаш, али пружаш слободу мом стиху,
Умилну музику, угодну и тиху,
Као шапат воде бескрајним језером.

Допусти ми, Боже, кроз сва слова густа,
Да издвојим она што знају да кажу,
Јер имају своју опрезност и стражу,
Што немају речи из људскијех уста...

Жућкасти и бели тамјан су се сплели,
Лети димни кончић, исплетен од оба.
Док се пење Теби, мирише ми соба,

Тамјан, тужне мисли знаде да исцели.
Творче прошлог, овог, и будућег доба,
Тад се рађа песма на један лист бели...

3.

Тад се рађа песма на један лист бели,
Којој јоште нисам даривао име!
Њени су пупољци крхки, несазрели,
Умилни звончићи, што се зову риме.

Правићу им путе, са смислом и редом,
С аријом контраста што колоплет красе.
Као радост мајке тек рођеним чедом,
Отпор младог ждрепца на прве кајасе.

Хвала ти, Господе, што даде поети:
Ширину, дубину, висину и мисли.
Даде му Пегаза, што може да лети,

На крилима белим, куд песник помисли.
Са својим песником, надахнутим вером,
Пегаз лети свукуд бесконачном сфером...

4.

Пегаз лети свукуд бесконачном сфером,
Носећи песника пут чаробног света,
И који надахнут, прави својим пером,
Спајањем контраста – венац од сонета.

Хвала Ти, Господе, што дајеш слободу,
Стихотворцу који своје књиге пише.
Глачам своја слова, учим речи ходу,
Катрен* и терцина* снажно се грлише.

Стих је као шума која лишћем хуји,
У њем ко у шуми, свих створова има.
Мали мрави, сове, и нежни славуји,

Поета сонетом пева и о њима.
Увек иду скупа, кроз животок цели,
Песник са Пегазом импресије дели...

---

* Катрен, део песничке сонетне форме, са четири реда, римована строфа.

* Терцина, део песничке сонетне форме са три реда, римована строфа.

5.

Песник са Пегазом импресије дели,
Крилат коњ га носи у чаробна царства.
У сонете ставља оно што су срели,
Контрасте живота и чарна пространства.

Док читалац некад и претешко схвата,
Мисао песника, и његовог дела.
Грле се сказаљке старог зидног сата,
Сонетни су венци – нова књига цела.

Прочитати песму, то је делић само
Контраста живота, што пред оком врца.
Строфа чува тајну, за коју ми знамо,

Скривену у души, у песничка грнца.
Ми, песници, Боже, увек се уздамо,
У Пегазу верног, коња са три срца.

6.

У Пегаса верног, коња са три срца,
Гледају зле очи аждахе што штрца
Скврну, из ноздрва бљује ватру клету,
Али не дотиче Пегаса у лету.

За Пегазом венац стихова поете,
С римама што звоне и бескрајем лете.
Машу им анђели, све прелепих лица,
Са крилима белим, силнијим од птица.

Међу њима влада бескрајно другарство,
Моћна, сложна војска чува Божје царство.
Арханђел Михаил, војсковођа Бога,

Верни чувар неба – трага пламеног,
С чијег мача огњи никад се не гасе,
Са крилима дугим, што га целог красе...

7.

Са крилима дугим, што га целог красе,
Арханђел Михаил, мач, вага, и рука.
Он је и заштитник све песничке класе,
Песници бејаху Соломон* и Лука*.

Спас човечји јесте пут по вертикали,
То је пут спасења ка Господу Богу.
Путеви без вере – путећи су мали,
Који Божје царство дотаћи не могу.

Ћутати, ил' моћи написати риме,
Код сваког поете – песма с душом живи.
Онај који има Непролазно Име,

Дароваше семе и песничкој њиви.
Док краљ мрака у свом страшном бесу грца,
И залуд аждаха скврну и плам штрца...

---

* Соломон, цар уједињеног Израелско-јудејског Царства (965-926 г.п.н.е).

* Апостол Лука, први је насликао икону Исуса Христа, био песник и лекар, написао Јеванђеље по луки.

8.

И залуд аждаха скврну и плам штрца,
Из својих чељусти, прљавих од гара.
Свети Ђурђе алу претвори у мрца,
На Голготи*, Исус – вечни живот ствара.

Вера против смрти, песма против ћутње,
То је дар Божијег рајског винограда.
Са чистотом срца, против тамне смутње,
Васкрснућем Христа, вечно стиже нада.

После Божје речи – настануло слово,
И Пегаз, и песник, и стофа, и рима...
Истине живота, и надање ново,

Прожима се присно песничким делима.
Тај коњ белих крила Божју траву пасе,
Песник свом Пегазу не ставља кајасе...

---

* Голгота (арамејски „лобања“), брежуљак код Јерусалима, стратиште, тј. место на коме је распет Господ Исус Христос, место Његовог страдања и патњи.

9.

Песник свом Пегазу не ставља кајасе.
Па, предахну малко Пегаз и поета.
Поета од строфа, а Пегаз од лета,
Долину живота зраци Сунца красе.

Кад песник узјаше коња са крилима,
Опет звече риме – звончићи од слова.
Архетипским светом ниче песма нова,
Хармонијом стиха, риму стиже рима.

Против жеђи, Пегаз, има Божјег дара,
Удара копитом по тврдом камену.
Тада се бистра вода појави у трену,

Благо из дубине и њених недара.
Када окусише капље мале реке,
Тада опет крећу на путе далеке...

10.

Тада опет крећу на путе далеке,
Надлећу орлове с птићима у гнезду.
Испод њих се грле бистре, сјајне реке,
Већ, Пегаз крилима додирује звезду.

Прођоше светове и путање кружне,
Кроз чудесан контраст животнога скора.
Чаробне просторе северне и јужне,
Са снежном белином и топлином мора.

Док венац облака крај путника плеше,
Јахао је песник верног коња свога.
Тад песник и Пегаз сложено пожелеше

Да отму робињу из замка тамнога.
Тад се Пегаз спушта све ниже и ниже,
У изазов иду све ближе и ближе...

11.

У изазов иду све ближе и ближе,
Па надлећу замак у блискоме луку.
Из својих чељусти, ала ватру диже,
Песникове руке тад снажно повуку

Робињу, што чврсто стиска длан поете.
Подиже је песник, ставља на свог ата.
Ка плавом бескрају у висине лете,
А, крила Пегаса сјајнија од злата.

Тад робиња шапну искрено поети:
„Хвала ти, песниче, запиши ми име!
Постах вечни део твојих руковети,

Чекаћу те, да ми навратиш из риме,
Где миришу младе загрљене смреке,
Уз ревице бистре и мирисне реке...“

12.

Крај ревира бистре и мирисне реке,
Искривљене сенке још у њојзи плове.
Сакриле су гране љубавнике неке,
Што сањају своје романтичне снове.

И, песник направи венац од сонета,
Цртеже у стиху, тужне и радосне.
Несташни потоци хрле с врха света,
Стварајући реке, мирне и пркосне.

Па тако и сонет, кроз оловку драгу,
Умотан римама, што брује и звоне.
С дозволом поете, креће у потрагу,

И своју слободу, широм васионе.
Буја нови живот, срна лане лиже,
Док исконски шапат из природе стиже.

13.

Док исконски шапат из природе стиже,
Већ се нова песма у песнику ствара.
Залеђеном реком жут се месец клиже,
Као да се реци момачки удвара.

И тај дивни пејзаж део је сонета,
Катрен са терцином испричаће приче.
Заједно су Пегаз и његов поета,
Који јуре тајну да им не измиче.

Док се пишу песме, постојаће нада,
За будућност света, и свих живих бића:
Људи, села, неког узаврелог града,

Луталица, или одбачених птића.
Опеване стихом љубави далеке,
Одрастоше неки дечаци и секе...

14.

Одрастоше неки дечаци и секе,
По давноме сјају у оку се знаду.
Данас су постали и баке и деке,
Чекајући вечну казну ил' награду.

Неке среће беху ко плам палидрвца,
Љубав, деца, живот, многобројне замке...
Некад нам бејаше узаврела крвца,
Што тераше младе ноге на игранке.

У песнику живи и човек и дете,
С Пегазом се својим нераздвојно дружи.
И сонетни венац од строфа исплете,

Који у бескрају животворно кружи.
Док зрно тамјана кончић к небу диже,
Венац од сонета, већ се нови ниже...

МАГИСТРАЛЕ

Ти, Свевишњи Боже, владаш мојим пером,
Тад се рађа песма на један лист бели.
Пегаз лети свукуд бесконачном сфером,
Песник са Пегазом импресије дели.

У Пегаза верног коња са три срца,
Са крилима дугим, што га целог красе.
И залуд аждаха скврну и плам штрца,
Песник свом Пегазу не ставља кајасе

Тада опет крећу на путе далеке,
У изазов иду све ближе и ближе.
Уз ревице бистре и мирисне реке,

Док исконски шапат из природе стиже.
Одрастоше неки дечаци и секе,
Венац од сонета, већ се нови ниже...

КАД ДУША У СРЦУ КЛЕЧИ

(СОНЕТНИ ВЕНАЦ)

1.

Пристигоше патње и времена прека,
На Космету српском душман цркве пали.
Огарављен Ибар, и Ситница река,
Кроз гараж – црвени божури су цвали.

Волело је Српче родну земљу драгу,
Небо, школу, кућу, реку, шуме своје...
Тада су му оца убили на прагу,
И срећа и нада у чемер се споје.

Да л' то беше јава, ил' само опсена,
И прагови кућа посташе стратишта.
Је ли то правило, или једна сцена,

Да му црна птица кличе код огњишта?!
Ватра што не греје, лек је што не лечи,
Само у честитом срцу душа клечи...

2.

Само у честитом срцу душа клечи,
Од големе патње, огулаш на боли.
Сувишне су приче, сувишне су речи,
Када ти душманин све ране засоли.

Уз вољеног оца, срећа беше кратка,
Зашто глава куће, лудо живот губи?
Тестера му беше најдража алатка,
На властитом прагу тиранин га уби.

„Ја никог не мрзим, мржња срећу гаси“,
Тако је зборио шумар са Космета.
Убила га хуља, причаше монаси,

Уз читуљу црну, једног тужног лета.
Страдао на прагу од злог нечовека,
Над Србином крст му, и земљица мека.

3.

Над Србином крст му, и земљица мека,
Обасјани сунцем, што с Голеша* руди.
Бујне шуме храста, оморика, смрека,
Промала пролеће из мартовске студи.

Космет је предео, пун природних дари,
Староставне шуме што у њему живе.
Свукуда су српски манастири стари,
И плодни метоси* уз реке и њиве.

Од Косовског боја, божур је на стражи,
Из крви јунака, ту само успева.
Молим Те, Господе, то свима покажи,

Мач цара Лазара, нек' с Небеса сева.
Ти, Господе, Боже, заштити човека,
Од највећих зала, започетог века.

---

* Голеш, серпентинска планина на ободу Косова поља, на Косову и Метохији, у Републици Србији, југо-западно од Приштине (1019 метара висине).

* Метох, староставни посед српских светогорских манастира на Косову и Метохији у Републици Србији.

4.

Од највећих зала започетог века,
Склонише се жене под црну мараму.
Пошаљи им, Боже, спасоносног лека,
Отерај тиране, огрезле у сраму!

Ал' не види силник Бога, већ сатану,
У рукама врага лаж и бодеж љути.
Са иконе Божје Мајке, суза кану,
Док мирише тамјан и свећа се жути.

Под монашком косом већ владика руди,
Док чита Оченаш, чу се звона јека.
Срце подвижника из монашких груди,

Моли, Те, Господе, да спасеш човека:
„Ја, Те, молим, Боже, Ти, за све пресуди,
Нек' нас Твоја милост, или казна чека...“

5.

„Нек' нас Твоја милост, или казна чека“,
То збори владика, што Те вером љуби.
Искрена молитва, у ризи, довека,
Док древна „Љевишка“* у ватри се губи.

Јер, свака молитва која Богу хрли,
Љуби Његов престо, са бескрајним кругом.
Са вером у Христа, устаће умрли,
Пут спасењу иде вертикалном пругом.

Господ пружа наду, с молитвом у вери,
Спасењу се креће кроз црквена врата.
Лик се епископа промаља кроз двери,

Изнад којих свети Ђурђе јаше ата.
У светом причешћу, очисте се душе,
Крв и Тело Христа све силнике сруше.

---

* Богородица Љевишка, петокуполна црква у Призрену из X века, обновио је у XIV веку српски краљ Милутин. Рестаурирана 1952. године, са фрескама највећих ликовних квалитета. Тешко оштећена од шиптарских вандала у 21. веку у мартовском погрому 17. 3. 2004. године, када и манастир Светих Архангела.

6.

Крв и тело Христа све силнике сруше!
Чуј, с педесет звезда, пругасти барјаче!
Заплашене земље, твоје спонзоруше,
Не видеше српску нејач како плаче.

И њима ће туђи барјаци да вију,
Јер, многа „косова“ хоће шансу своју.
Залуд у „Бондстилу“*, српску земљу рију,
Глобалисти мрачни, у истоме строју.

Дигнуће се море, спустиће се пламен,
Да тиране светске поплави и спржи.
Србин ће остати на Космету стамен,

Са свећом у руци, он икону држи,
У храму, ил' таму куће, потлеуше,
Тај исконски начин спасавања душе.

---

* Бондстил (енгл. Bondsteel, Челична веза), окупаторска америчка војна база у близини Качаника, на српском Косову и Метохији, изграђена бесправно после 1999. године, након злочиначког НАТО бомбардовања наше земље. База Бондстил се простире на 50 хектара, са 14 км ограда, 17 торњева, са 300 стамбених зграда, са нај-модернијом болницом. Бондстил је малигна и насилна творевина на ткиву Србије, без хуманог карактера.

7.

Тај исконски начин спасавања душе,
Док зликовац с белим кечем цркве пали.
Чупају крст с храма, и у реку руше,
Али крст враћају њени добри вали,

Назад на обалу, опраног од гара,
Да га српски верник, опет, на храм меће.
Кроз тешку се муку, снажна вера ствара,
У страдњи народа, жешће горе свеће.

Спаситељу драги, Твоја Богомати,
Посматра са сузом, са небеских двери.
Како се Хришћанин на Космету пати,

Са моливом, Теби, понизно у вери.
Туђини на Космет незвани бануше,
Стижу нове сузе, док се старе суше.

8.

Стижу нове сузе, док се старе суше,
Са српским барјаком вечно пободеним.
На косметској земљи, животи пануше,
Гинуо је старац, с унуком маленим.

Гледај у прст Бога, ти, сило из пакла,
Устукнућеш срамно од Његовог гласа!
Српска деца гледе кроз жицу, кроз стакла,
Док стиже слобода, ново жито класа.

Идржи Момчило, Милане, Ранђеле,^{*}
Не дајте огњишта, гробове предака!
Развијте тробојке и орлове беле,

Борите се Крстом против силе мрака.
Ти, зидај, наново, где се звона чуше,
Када ти, Србине, огњиште поруше.

---

* Храбри српски лидери на Косову и Метохији: Момчило Трајковић, др Милан Ивановић и Ранђел Нојкић, који су заједно са Оливером Ивановићем (убијен у атентату у Кос. Митровици 16. 01. 2018), достојанствено бранили свету српску колевку, од окупаторских авети 20-21. века. Највећа је њихова честитост што нису напустили своја огњишта. Један од тих часних људи је Момчило Трајковић, који је остао да ради у родном селу Чаглавици на Косову и Метохији, као управник и агроном тамошње пољопривредне задруге.

9.

Када ти, Србине, огњиште поруше,
Паликућа Шиптар, и тирани клети.
Владари из сенке, вапај ти не чуше,
Али, на Космету, ти мораш живети!

Ој, Србијо, земљо, поете те бране,
Сва песничка слова прсе се и штите
Тебе, која гледаш у Источне стране.
Браћо из Русије, што тамјан палите,

Ви, не дате Космет под заставу црну
С ликом мрачне птице, двоглавога кљуна.
Где се божур прси црном оштром трну,

Где погибе Лазар, видовданског јуна.
Не бој се Запада, Европо – прозбори,
Брани своје ткиво, Србија говори!

10.

Брани своје ткиво, Србија говори:
„Колевко Пушкина, Гетеа, Бифона...
За твоје двориште, врата јој отвори,
До Бога се чују звуци српских звона.

Зар ти Запад брани да ти чедо живи,
Српски су цареви – зетови Европе!?
Ђермови Србије, и плотови криви,
Старији су него Колумбове стопе!

И српска застава хришћанске Србије,
Старија је него барјак жутих звезда.
Двоглав бели ор'о са крилима вије,

Чува српске птиће, и зов свога гнезда“.
Док кроз гараж фреска у Призрену блиста,
Сузи иконостас, с вапајем до Христа.

11.

Сузи иконостас, с вапајем до Христа,
То је поток Богу, поток вертикалом...
Сузе Божјег раба, и зверке, и листа,
И песничких суза, што капљу пенкалом.

Белосветско зло ће престати да цвета,
Изгубиће силу земаљски владари.
Стиже Божја правда на све стране света,
Чуј, српски народе, поносни и стари...

Чувај своје славе, огњишта и биће,
Космету, од Бога, слобода се спрема.
У шумама српским, запеваће птице,

Космет је Србија – ту дилеме нема!
О борби за Космет, овај сонет збори,
Док античка фреска у Призрену гори.

12.

Док античка фреска у Призрену гори,
А тиранин кида крст са крова храма.
С бројаницом монах – са алом се бори,
Место лепог дана, свуд гараж и тама.

Крвник мајци сина убија на прагу,
Која крај јединца лелече и клечи.
Из штале јој краду и краву и рагу,
Залуд њене тужне и промукле речи!

Она је Милинчић*, па је душман газии,
Злочинац јој лозу угаси на прагу.
Незвани дођоше аждахе и врази,

Однеше јој задњу краву, и шарагу...
То чине унуци дреничких балиста,
Земаљска је сила духовно нечиста...

---

* Српкиња Даница Милинчић, којој су шиптарски зликовци убили и мужа и сина у селу Преказу, на српском Косову и Метохији. Даница је хероина, мајка-мученица, која је добила место у овој књизи.

13.

Земаљска је сила духовно нечиста,
Бог ће јој послати Арханђела с мачем.
Да спасава раба, и зверку, и листа,
Српска жита, Космет, и хлебац под сачем.

Ти „сило земаљска“, не знаш шта је снага
Оног, који створи све живо што јесте.
Што на Крсту мучен – побеђује врага,
Срби славе Христа, уз молитве честе.

Само се с Господом брани отаџбина,
За живот постоји и духовно око.
На Голготи, Господ жртвовао Сина,

Који се вазнесе до Оца високо.
Победи Сатану, што у Ад замиче,
А Божија војска кроз бескраје кличе.

14.

А Божија војска кроз бескраје кличе,
И кажњава силу, зло земаљског света.
Цвеће божур само на Космету ниче,
Из просуте крвце Лазаревих чета.

Не дај се, Србине, с Космета не иди,
И не бој се црне птице с Проклетија.
Да се твој потомак тебе не застиди,
У молитви Богу, Грачаница сија.

Не дај своје шуме, пашњаке и стада,
И гробља предака, на ком палиш свеће.
Даривај свом роду поколења млада,

Мада искушење притиска ти плеће.
Са небеса, Господ, гласовито виче:
„Космет је Србија, туђински силниче!“

МАГИСТРАЛЕ

Пристигоше патње и времена прека,
Над Србином крст му и земљица мека.
Од највећих зала започетог века,
„Нек' нас Твоја милост, или казна чека“.

Крв и Тело Христа, све силнике сруше,
Тај исконски начин спасавања душе.
Када ти, Србине, огњиште поруше,
Ти, озидиј ново, где се звона чуше.

Брани своје ткиво, Србија говори,
Сузи иконостас, с вапајем до Христа.
Док античка фреска у Призрену гори,

Земаљска је сила духовно нечиста.
А Божија војска кроз бескраје кличе:
„Космет је Србија, туђински силниче!“

НА КОСМЕТУ – СВЕТОЈ СРПСКОЈ ЗЕМЉИ

Сунце слободе се рађа изнад косметских гора (из фото-архиве Гојка М. Дошенивића)

Космет, исконска српска колевка, у зеленилу, у раскоши, у лепоти...
(Из личне фото-архиве Гојка М. Дошенивића, 2007)

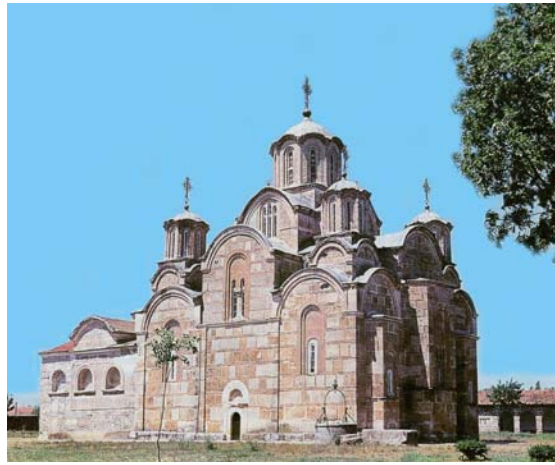
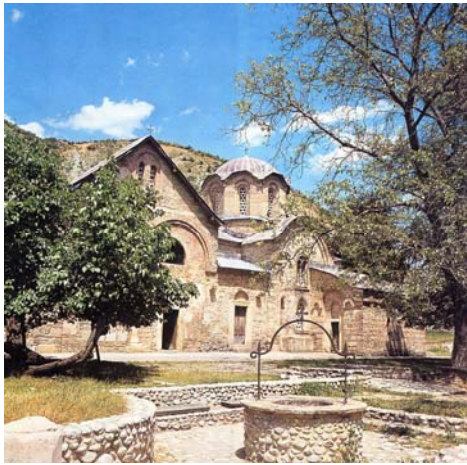

Део пејзажа Космета, свете српске колевке и идентитета (фото-архива Гојка М. Дошенивића)

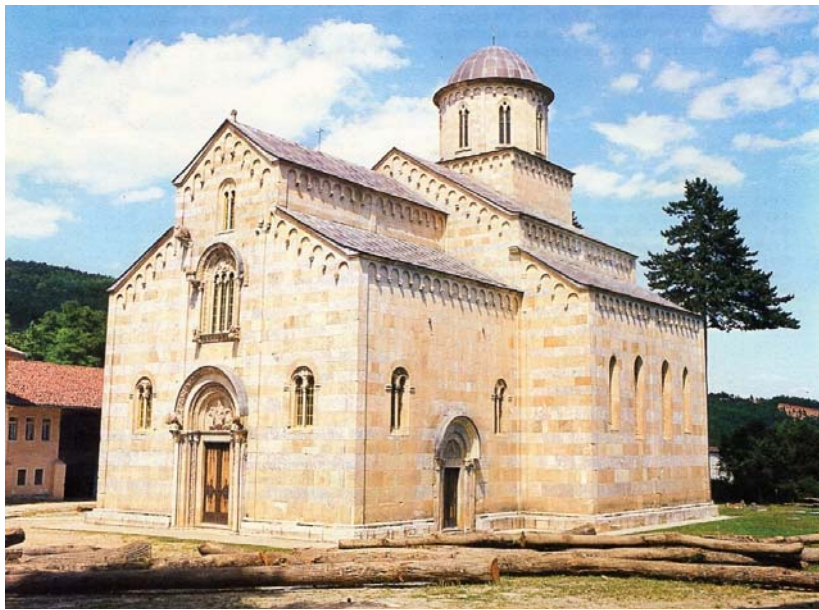

Делови спаљених српских светиња манастира „Свети Архангели“, код Призрена
(Слике из личне фото-архиве Гојка М. Дошенивића, 2007)

КОСМЕТ ЈЕ СРБИЈА – ДОКЛЕ ГОД ЈЕ НА ЊЕМУ СРПСКИХ СВЕТИЊА, А ОНЕ ЋЕ БИТИ ДОВЕКА

Пећка Патријаршија (XIII-XIV век) и Манастир Грачаница (из 1315. године)

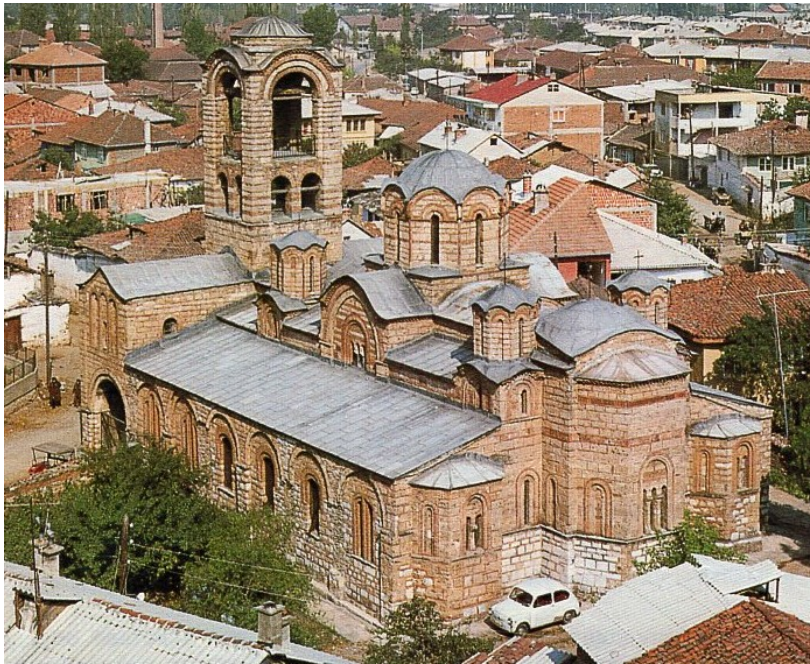
Дечани, на Космету, највећи српски средњовековни манастир, висок је 30 метара, а широк 36, због тога се назива Високи Дечани. Зидани за време Стефана Дечанског и цара Душана (1327-1355).*

---

* Фотографије преузете из монографије “Србија у доба Немањића”, др Милоша Благојевића, ИРО “Београд” и “Вајат”, Београд, 1989.

СТАРОСТАВНА ЧУВАРКА ПОСТОЈАЊА СРПСКОГ КОСОВА И МЕТОХИЈЕ

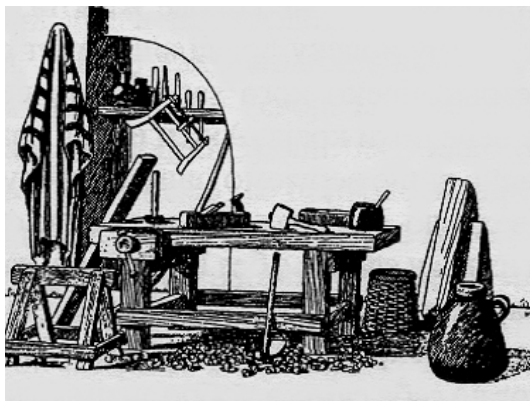
Црква Богородице Љевишке у Призрену на Космету, коју је обновио српски краљ Милутин (1306-1307), на темељима тробродног храма. Ова црква има пет купола и отворену спољашњу припрату.*

Побожан човек није никад сам ни у празној соби,
ни у пустињи, ни у тамници, ни на дасци поломљеног
брода на пучини.

(Јован ДУЧИЋ)

* Фотографија преузета из монографије “Србија у доба Немањића”, др Милоша Благојевића, ИРО “Београд” и “Вајат”, Београд, 1989.

КРОЗ КОНТРАСТЕ ЖИВОТА

(СОНЕТНИ ВЕНАЦ)

1.

Кад клекнух пред протом, старим ставрофором,
За причешће свето из сјајног путира.
Сви моји стихови, клекнули су зором,
Тражећи благослов од Божјег пастира.

Сваки мој је катрен, и свака терцина,
Исказани контраст радости и боли.
Са мрвицом хлеба, црвеном од вина,
И уз Крв и Тело, Оног што нас воли.

Покушај схватити, и кад није лако,
Треба рећи срцу да ослушне звона.
И, кад ниси никад пред неким заплако,

Учини пред Оним, са Небеског трона.
Ја то песмом чиним, жао ми је ако
Не разумеш строфу, и шта крије она...

2.

Не разумеш строфу, и шта крије она,
Живот је празнина, кад суштине нема.
Додир верног штапа, код старог барона,
За њег' је важнији од турског харема.

Пишем једну песму, а из душе друга,
Пристиже однекуд, и не знам од куда.
Преплетени кроз њих и радост и туга,
Препуни тоpline, против љутог студа.

Цео космос стане у песничку строфу,
И најмања песма у космосу буја.
Извор је ушао у малену кофу,

Песма је ко ветар, јесења олуја.
Она ублажава сваку катастрофу,
Најлепша се песма зове Алилуја.

3.

Најлепша се песма зове Алилуја,
Кад се пева, душа у срдашцу клечи.
Од Ње стрепи царство сатаниних гуја,
Она хромог раба од болести лечи.

И кафанска песма има својих дражи,
Мелем је за боли тужнога пијанца.
Кроз тамбура жице не пролазе лажи,
Већ иду из срца, кроз мала вратанца.

Песма некој жени, за којом је песник,
Многе своје строфе умио кроз сузе.
Љубомора, страшни ненадани весник,

У неповрат једну праву љубав узео.
Кад ти душа пати, спасиће је звона,
Песма буде нада и најдража спона.

4.

Песма буде нада и најдража спона,
Са Оним, што Крст је носио на плећу.
Погледај у храму икону највећу,
Јер, најлепшу песму шаптаће ти Она.

Песма је ко суза, већа него море,
У којој залута најмоћнија лађа.
А свака је песма: старија и млађа,
Истина из којих строфе проговоре.

Не љутим се на те, што не знаш из сваке
Речи песме моје значење пронаћи.
Песма ће ти дати одговор најкраћи,

Да са срцем спајаш душевне кораке.
Ослушни и песму сићаног славуја,
Нек' љубав ка Христу у теби набуја.

5.

Нек' љубав ка Христу у теби набуја,
Ја ћу те гледати с осмехом на лицу.
Ти ћеш завоleti и небо, и птицу,
И пса лугалицу, по имену Жуја.

Слушаћеш молитву јереја што служе,
У олтару часном, пред Светим Путиром.
Одисаће свукуд чудноватим миром,
Кад се тамјан сложено и псалми удруже.

И опет се песма буди као зора,
И обе створене од Дана Постања.
Од славуја малог из цветнога грања,

Ил' дође с таласом из дубине мора.
Кад се стара рука на штаку наслања,
Песма ће ти дати души миловања.

6.

Песма ће ти дати души миловања,
Показати путе недотаклих нада.
Непевана песма, ипак се одсања
Са песмом се иде, и када се страда.

Арханђел Михаил повео је битку,
Против лучоноше, кога гордост свлада.
Свога мача пламен, и оштрицу бритку,
Усмерава силно, од Неба до ада.

И тада се чуло Небеско појање,
Победничке војске анђела, за Бога.
Кроз цео се Бескрај чуло радовање

Армаде, на челу арханђела свога.
Кад нада заћути, песма је надање,
Послата од Бога, кад немаш никога...

7.

Послата од Бога, кад немаш никога,
Песма се у душу смести ко сироче.
Храни се у бићу заштитника свога,
Док њене ножице напоље не кроче.

Зар се може икад сумњати у оно,
Што ти само дође, да у теби буде?
Зар прота да сумња у црквено звоно,
Ни живот не сумња у песнике људе.

Знам, све више схваташ стихове и риме,
Јер си пробо гутљај чудног пића капи.
Чаробна је снага тихе морске плиме,

Док милујем руком Пегазове сапи,
Што одмара крила, у кући од грања,
Дах чудесног мира свукуда урања.

8.

Дах чудесног мира свукуда урања,
У све живо што је: човек, цвет и птица...
И тишина чудном звоњавом одзвања,
На Пегазу летим царству без граница.

А песме у души наново се створе,
Оне од песника траже да их храни.
Као понорнице, скривене жуборе,
Миришу ко млади лати неубрани.

Песма када крене, она нема краја,
Јер би иза краја, нова строфа била.
А крај је немоћан строфе да раздваја,

Песма је од краја, много већа сила.
Јер је песник ствара вољом Христа Бога,
А песма настаје тренутка датога.

9.

А песма настаје тренутка датога,
Све што хоћеш са њом, да̄ ти да учиниш.
Како је чудесно, од бескрајног слога,
Својом песмом можеш да волиш ил' кињиш.

У свом царству речи, песник има многе
Речи, снаге грома, укроћених, штошта...
И оне би хтеле протеглити ноге,
А брижност поете, у песништву кошта.

Неказане речи, кад се отму саме,
Штите свог песника, ил' се са њим боре.
Некад га са собом у тугу намаме,

Ил' му нове путе ка свету отворе.
Неказане речи скривају осаме,
И, никад виђене, што кришом жуборе...

10.

И, никад виђене, што кришом жуборе,
Када би од таквих речи песма била.
Не би смеле тајну целу да отворе;
И њега, и себе – строфа би убила.

Било је и чудних песника, што мреше,
Све за љубав жене која их издаде.
Са последњом римом, тада песник плеше,
Жена, љубав, пуцањ, и песник нестаде.

Не! Не издај песму, бори се надањем,
Јер, доста је једна Ева, што Адама
У вечити грех је повукла незнањем,

И, докле због греха, да се живот слама?
Радуј се свом стиху, са новим сазнањем,
Песме су ко светлост, њих се боји тама.

11.

Песме су ко светлост, њих се боји тама,
А песник бејаше и апостол Лука.
Соломон улепша „Песму над песмама“,
Песме је писала Светог Саве рука.

Песник је настао са настанком света,
Декалог је песма – Десет Заповести.
А Највећи Песник – Царством Божјим шета,
То је Христос драги, бесконачне свести.

Онај што стих пише, и онај што чита,
Стварају додире, ко небо и птица.
Написану песму песник увек пита:

„Да ли си слободна ићи без граница?
Свукуда и свугде, где најлепше зоре,
Од првога плача пролећем говоре.“

12.

Од првога плача пролећем говоре,
Тек, сићушна песма расла је све више.
Рука брижне мајке, пажљиво, до зоре
Држи своје чедо, које дојку сише.

А човек је срећан гледао обоје,
Отац малог чеда, док су липе цвале.
Лептирићи хитри у колу се роје
Око петролејке, чађаве и мале.

Само песма може објаснити песму,
А Христос једини схватиће песника.
Извор ће најбоље осетити чесму,

Душа, прави контраст из живота слика.
С мирисом тамјана и мајским росама,
Рођена је песма најлепшега плама.

13.

Рођена је песма најлепшега плама,
Што сија из себе и вуче ка себи.
А груду предака, од земље и кама,
Песник што верује, никад издо не би.

Ни путир, ни тамјан, ни старога проту,
Што са крстом златним додирну му чело.
Ни прво крштење у своме животу,
Причешће пресвето, Крв и Христа Тело.

Ни дело „Спасење“, препуно сонета,
Извор чисте воде у пречисту чашу.
Хвала Ти, Господе, Творче целог света,

Што даде визију младом амбронашу.
Песник је уметник стиха-колоплета,
Што пева о мосту, зараслом у шашу.

14.

Што пева о мосту, зараслом у шашу,
Песник ће волети целог живота.
И песме о Циги, старом тамбурашу,
И сеоској башти завичајног плота.

Опеваће боли, као да су драге,
Јер, само из бола искуство се рађа.
Они ће му дати неке нове снаге,
Да пронађе путе из сивог безнађа.

Читаоче драги, нека ова слова,
Открију ти неке занимљиве стазе.
Јер су лење мисли теже од олова,

А духовне очи – много више спазе.
Бог је одредио сву судбину нашу,
Човеку у граду, ил' малом салашу...

МАГИСТРАЛЕ

Не разумеш строфу, и шта крије она,
Најлепша се песма зове Алилуја.
Песма буде нада и најдража спона,
Нек' љубав ка Христу у теби набуја.

Песма ће ти дати души миловања,
Послата од Бога, кад немаш никога.
Дах чудесног мира свукуда урања,
А песма настаје тренутка датога.

И, никад виђене, што кришом жуборе,
Песме су ко светлост, њих се боји тама.
Од првога плача, пролећем говоре,

Рођена је песма најлепшега плама,
Што пева о мосту зараслом у шашу,
Човеку у граду, ил' малом салашу...

У злочиначком НАТО бомбардовању, срушен је и Мост слободe (3. априла 1999)*

ЗАГАРАВЉЕНО СУНЦЕ

Црни дим од бомбардоване рафинерије – изнад Новог Сада (1999)

(СОНЕТНИ ВЕНАЦ)

---

* Аутор збирке сонетних венаца „Пегазов лет“ и његовог интегралног дела „Загарављено сунце“, др Миливоје Дошенивић књижевник, посебно се захваљује Мартину Цандиру, фоторепортеру из Новог Сада, који је уручио без икакве накнаде велики број својих фотографија у вези са бомбардовањем Новог Сада (1999), и дао писмену ДОЗВОЛУ др Миливоју Дошенивићу за коришћење бројних фотографија, које су ушле на странице овог сонетног венца „Загарављено сунце“.

1.

У мартовско вече, крајем прошлог века,
Рука са оловком хартијом ми шета,
Правећи станишта нових руковета.
Поред мога града хучала је река...

Стихови у мени, шћућурени ћуте,
Шапатима, тихо, моле ме дубоко:
„У нас је, поето, знатижељно око,
Али, још смо крхки за песничке путе“.

Застаде ми рука, и мастило с пера,
Па почех да питам недоношчад своју:
„Што сте риме моје у свом неспокоју,

Шта ли вас то тешко ка зебњама тера?“.
Наста дубок тајац, све у мени ћути,
На зидноме сату шеташе минути...

2.

На зидноме сату шеташе минути,
Засташе у трену оловка и жеље.
У својој крлетки, крај сиве фотеље,
Ућута пар птица, к'о да нешто слути.

Прејака тишина. Тад је пукло небом,
На крилима, ђаво, стизаше из ада.
Ка звезданом своду, изнад мога града,
Кренуше хероји с „мигом“ и „галебом“.

Ал', сатана води многобројне звери,
Које сеју скврну по мом бачком небу.
Стихови у мени почеше да гребу,

Кад су агресорски стигли бомбардери.
Побише вучјаке*, недужне и саме,
Сатанине стрелестигоше из таме...

---

*Прва нато-бомба пала је на центар спец. полицијских снага на Клиси у Новом Саду, и том приликом су страдали службени полицијски пси вучјаци, који су остали сами у згради. Било је то 24. марта 1999. у 19.55. Друга нато-бомба је погодила Мајевичку касарну на Авијатичарском насељу, у исто време, када је започело злочиначко бомбардовање наше отаџбине СРЈ (углавном Србије), које је трајало 78 дана непрекидно.

3.

Сатанине стреле стигоше из таме,
Рушише мостове, пржише возове.
Маленој Милици* прекинуше снове,
„Милосрдни ђаво“,* долети из скраме.

Алексинач крвав, Грделица гори,
На Кошаре* пузи барјак црне птице.
Смрт из неба сеју мрачне летелице,
Ту се српски Давид, с Голијатом бори.

„Кукавице с неба, спустите се доле,
Борите се пешке, јунак на јунака!
С Проклетија не би ушли ни корака,

Српски Космет бране они што га воле!“
Десиће се оно, што нико не слути,
Погођен је и воз, на својој маршрути...

---

* Милица Ракић, малена трогодишња девојчица, убијена гелером касетне муниције у купатилу своје родне куће у Батајници (17. априла 1999). Живот су јој одузели НАТО-зликотци пилоти из авиона.

* „Милосрдни ђаво“, песник намерно даје друго име, уместо „Милосрдни анђео“, како је „Велика зла звер“, са НАТО-сатрапима, назвала злочиначки напад на нашу отаџбину СРЈ (углавном је бомбардована Србија).

* Кошаре, караула на Космету, уз саму границу са Албанијом, где се уз Грожуп водила највећа битка прса у прса, са шиштарским терористима из Албаније (9. 4. 1999-10. 6. 1999). Слава на победи српским херојима!

4.

Погођен је и воз, на својој маршрути,
Гађали пијаце, поште и музеје.
Рој касетних бомби, Србијом се сеје,
Сав земаљски глобус, кукавички ћути.

А мој град понижен, гарав и уплашен,
Без својих мостова, рањеник без штака.
У поновној стрепњи од новог мрака,
Са чађавом кишом из неба је квашен.

Остајем у згради, у песничкој соби,
Не идем склоништу, нек' туку, нек' прже...
Моје руке свећу и оловку држе,

Фрушку гору, авет, ракетама дроби,
Сакривен високо, иза црне скраме.
Страшни сценарио, најстрашније драме...

5.

Страшни сценарио, најстрашније драме,
Осећа се гараж, бомбардери брује.
Ватрогасних кола сирена се чује,
Хитају кроз поноћ, да угасе пламен.

А у души људи – презир према сили,
С достојанством, јутром, одлазе ка храму.
Да осете тамјан, Божју полутаму,
Да би бројне свеће смерно упалили,

За спас своје душе и људскога рода.
Са молитвом Христу, уз просфоре меке,
Унука крај баке, а унук крај деке.

Светли* иконостас, од пода до свода,
Као сјајни зраци са звезде Данице,
Јутро, а тресо се олтар Раванице.*

---

* Светли (ово је глаголски израз, у односу на свети као придев) – појашњење аутора ове књиге.

* Раваница, женски манастир у Срему код села Врдник, у коме се и данас у плавом ћивоту налазе делови моштију (кључна кост) храброга светога српскога кнеза Лазара Хребељановића.

6.

Јутро, а тресо се олтар Раванице,
Дрмаше се шуме, и иконе Бога.
Проти мирна рука, чврста стара нога,
Само једна суза клизи му низ лице.

А одсјај са крста, доброг ставрофора,^{*}
Што му је обешен на грудима био,
Тај крст је у храму све вернике мио,
Као бистре капље из рајскога мора.

Грмело је Сремом, враћасмо се мостом,
Надахнути благом литургијом светом.
Погођен је и мост иза нас – ракетом,

Штићени смо Богом и Великим постом.
Биле су чађаве сремачке литице,
Гареж је прекрила дрвеће и птице...

---

* Протојереј-ставрофор Живко Сувајцић (прота Жика), замонашио се, па унапређењем Синода СПЦ, постао архимандрит Теодор. Преминуо 2008. године у манастиру Раваница код Врдника у Срему. Сахрањен је у порти православне цркве Светог Јована претече у сремском селу Врдник. Био је и рецензент ове књиге.

7.

Гареж је прекрила дрвеће и птице,
Помозите, Руси! Ваш брат Србин гине!
Дајте нам оружје за спас Отаџбине,
Место праве песме, сад су тужбалице.

„Невидљиви“* буде виђен, и оборен,
У блатњаве њиве села Буђановци.
Уложени силни, проклетнички новци,
Плод скврнавих* бића, у тајности створен.

Каква је то „сила“ што гађа возове,
Мост код Варварина, и људе у пошти?
Гађа светитеље и њихове мошти,

Носећи несрећу, кидајући снове.
За пилоте, хуље, то беху игрице,
Сејали су бомбе кроз нишке улице...

---

* Ф-117А, амерички „невидљиви“ бомбардер, уочен 28. марта 1999. године у 20,42 сати из атара села Шимановци, будним оком команданта дивизиона храбре 250 бригаде ПВО, пуковника Золтана Данија, који га је оборио модификованом ракетом из система „САМ“. Злочиначки амерички авион и понос Алијансе, пао је у блатњаве њиве код села Буђановци. Храбри пуковник Золтан Дани повукао се из свог дивизиона ракеташа и данас мирно живи у свом селу Скореновци у близини Ковина и бави се пекарским занатом. Велики део документације и материјала, укључујући и остатке „невидљивога“, налазе се у Завичајном музеју у Руми, чији је руководилац био мр Радован Кузмановић, са кустосима Хаџи Божидаром Пауковићем и Предрагом Пеђом Јововићем.

* Скврна, скврнаво, скврнављење (прљавштина, исквареност, упрљане душе).

8.

Сејали су бомбе кроз нишке улице,
Загадили реке и бистре изворе.
Отели нам озон и мирисне зоре,
Пржили централе, електричне жице.

Владар* седе косе, у Кремљу се смеши,
Не дотиче њега српске браће страдња.
Грлом му се слива капља „вотке“, задња,
Из Овалне собе – „первертит“ га теши...

А земља Србаља горела је, мрела,
Пркосила сили, сама на Балкану,
Суза Арханђела у Призрену кану.

Помери се рука Лазаревог тела
У древном ћивоту цркве „Раванице“,
Мач захтева вођа хришћанске коњице...

---

* Борис Николајевич Јељцин (1931 – умро 31. 12. 1999), био је председник Русије (1991-1999), за време његове владавине Русија је била у најлошијој привредној ситуацији, са незапамћеном инфлацијом и корупцијом. У време његове власти, неке државе које су биле у саставу СССР-а су извршиле сецесију. Он је био велики пријатељ америчког председника Била Клинтона, који му је у Москви, уз ручак свирао саксофон. И поред молби генералштаба СРЈ да помогне нашој отаџбини у време злочиначке НАТО операције, Јељцин то није учинио. Пред крај живота постао је ноторни алкохоличар и дао је оставку са чела Русије 31. 12. 1999.

* Раваница, манастир посвећен вазнесењу код Ћуприје, задужбина кнеза Лазара, саграђен 1375-1377. године и спада и једно од најзначајнијих остварења XIV века. У манастиру Раваница су биле мошти кнеза Лазара Хребељановића, али су због опасности од тирана пребачене у сремски манастир Раваница у Врднику, да би Лазареве мошти после дужег времена биле опет пребачене у манастир Раваница код Ћуприје. На вечито сећање и поштовање према сремском манастиру Раваница у селу Врдник, Синод Српске православне цркве је наградио сремски манастир Раваница са деловима моштију српскога кнеза Лазара (његова кључна кост), што се и данас налази у плавом изрезбареном ћивоту поред иконостаса врдничког манастира у Срему.

9.

Мач захтева вођа хришћанске коњице,
Лазареве мошти да стану пред силу.
Да се дигне крст наш утиснут на свилу,
С барјактаром, братом Царице Милице.

Горео је Космет, пресвети Лазаре,
Бранише га твоја храбра поколења.
Сложен пркос људи, и шума, и стења,
Крвави су били Горожуп, Кошаре...

Падаше јунаци, отац поред сина,
И пси шарпланинци, гинули са њима.
Док је крвав Ибар текао данима,

Зелена му боја, поста боја вина.
Горели су тада Срем, Банат и Бачка,
Због Амера жуће*, и варке из Рачка...

---

*Злогласни Вилијам Вокер, који је пласирао невиђене лажи о српској војсци и полицији, како су наводно убили око 40 недужних цивила код села Рачак на Космету. Његов лажни извештај је био један од повода за покретање злочиначке ратне операције НАТО снага против наше земље, под називом „Милосрдни анђео“, (24. 3. 1999 – 10. 6. 1999), и тада је СРЈ (Србији) нанета материјална штета од преко 100 милијарди долара.

10.

Због Амера жуће, и варке из Рачка,
Белосветске хуље изградише базе.
Душановим царством освајачи газе,
И рудног богатства започела пљачка.

Мину ратно време двадесетог века,
Они што “летеше“ на Месец, у свемир,
Целом човечанству доносише немир,
Погазише правду и душу човека...

Владари из сенке, сила, ал' не вечна,
Глобалисти црни, опскурнога лица.
Пилоти-убице из челичних птица,

Судбина се креће, као река течна.
Још, орао српски надлеће литице,
Не дај се, Србијо, одбрани границе...

11.

Не дај се, Србијо, одбрани границе,
Ако немаш земљу, тад губиш и име!
Устукнеш ли сада, стидећеш се тиме,
Клекнуће силници, пред Божије лице:

За Милицу Ракић, за бачене бомбе,
Срушене мостове, возове и школе.
За безбројне ране, које вечно боле,
И црни кртичњак „Бондстил-катакомбе“.

Ти, Србијо – браниш путе Христа Бога,
Од тирана клетих, без духа, без стида.
Твоја храброст сада лажну маску скида

Стерилној Европи, којој клеца нога.
Причаће о томе свака књига ђачка,
Нестаће с Космета агресорска значка.

12.

Нестаће с Космета агресорска значка,
Каубојске силе, с комплексом од Руса.
Сви нови ратови, сад су „мејд-ин УСА“,
На „јенки-трикове“, нек' се стави тачка.

Јер, доста је свету страдања и рата,
Превише је тога било на Балкану.
Који лек да вида болну српску рану,
Како да се мири братац против брата?

Ко српску колевку скврнави до краја,
И с Косметом „части“ терористе клетете?
Ко то пали цркве, коље српско дете,

Барјак црне птице, са чијим се спаја?
Тамна сена против сунчевога зрачка,
Србија је мала, ал' срца јуначка.

13.

Србија је мала, ал' срца јуначка,
Космет је Србија, док је океана.
Са алом се бори земља недоклана,
Не да агресору да је мучки пљачка.

Пећки храм се прси, и кандилом бори,
С тамјаном и крстом, путиром и свећом.
Косметски се Срби носе са несрећом,
Уз њих су Горанци што живе на Гори.

Свети арханђели долетеће с неба,
Проћи ће кроз врата сваког српског храма.
Стануће међ' фреске, сјајнији од плама,

С даровима вина и небеског хлеба.
Заштитиће Космет и српске границе,
И престаће страшне балканске кланице...

14.

И престаће страшне балканске кланице,
На Космету, све до Проклетија сивих.
Чуће се ОЧЕНАШ, док је Срба живих,
Склониће Љевишка бодљикаве жице.

Космет је Србија, њено срце, душа,
Одакле почињу изворишта наша.
Космет је вечита спасоносна чаша,
Из које се пије, и молитва слуша.

С гаравога сунца, и крста гарава,
Нестануће чађи, и неће од суза
Више бити мокра девојачка блуза,

Нит' ће српско чедо у гету да спава.
Вратиће се песма орачка, косачка,
Космет је читанка и песмица ђачка...

МАГИСТРАЛЕ

На зидноме сату шеташе минути,
Ђаволове стреле стигоше из таме.
Погођен је и воз на својој маршрути,
Страшни сценарио, најстрашније драме...

Јутро, а тресо се олтар Раванице,
Гарез је прекрила дрвеће и птице.
Сејали су бомбе кроз нишке улице,
Мач захтева вођа хришћанске коњице.

Због Амера жуће, и варке из Рачка,
Не дај се, Србијо, одбрани границе.
Нестаће с Космета агресорска значка,

Србија је мала, ал' срца јуначка.
Нека стану страшне балканске кланице,
Космет је читанка и песмица ђачка...

КРАЈЕМ XX ВЕКА ГОРЕЛА ЈЕ И МРЕЛА ЈЕДНА НЕДУЖНА ЗЕМЉА, А НАД МИРНИМ НОВИМ САДОМ – ЗАГАРАВИЛО СЕ СУНЦЕ (1999)

Време, које се не сме никада заборавити, када је злочиначки и брутално бомбардована Савезна Република Југославија (углавном територија Србије) од НАТО алијансе, коју су предводиле САД уз 18 европских земаља, почев од 24. марта 1999. године, па све до 10. јуна 1999. Разарање СРЈ трајало је континуирано пуних 78 дана.

Масовно уништавање људи и добара наше отаџбине (која ни једну земљу у свом окружењу није напала) – био је примарни циљ злочиначке НАТО операције – да економски, војнички и морално сломи једну недужну државу и наш народ, да га окупира, одузме му слободу и отме највредније природне ресурсе који се налазе и на простору Косова и Метохије.

Такозвана “Хуманитарна интервенција”, срочена под увредљивим називом “Милосрдни анђео” – сејала је смрт по СРЈ и рушила уздуж и попреко.

О тим злочинима (из 1999) читајте у сонетном венцу “Загарављено сунце”. Следе и изводи из незаборавних слика познатог фоторепортера Мартина Цандира из Новог Сада, који је аутору сонетног венца “Загарављено сунце” – уступио без накнаде своје фотографије са дозволом за објављивање.

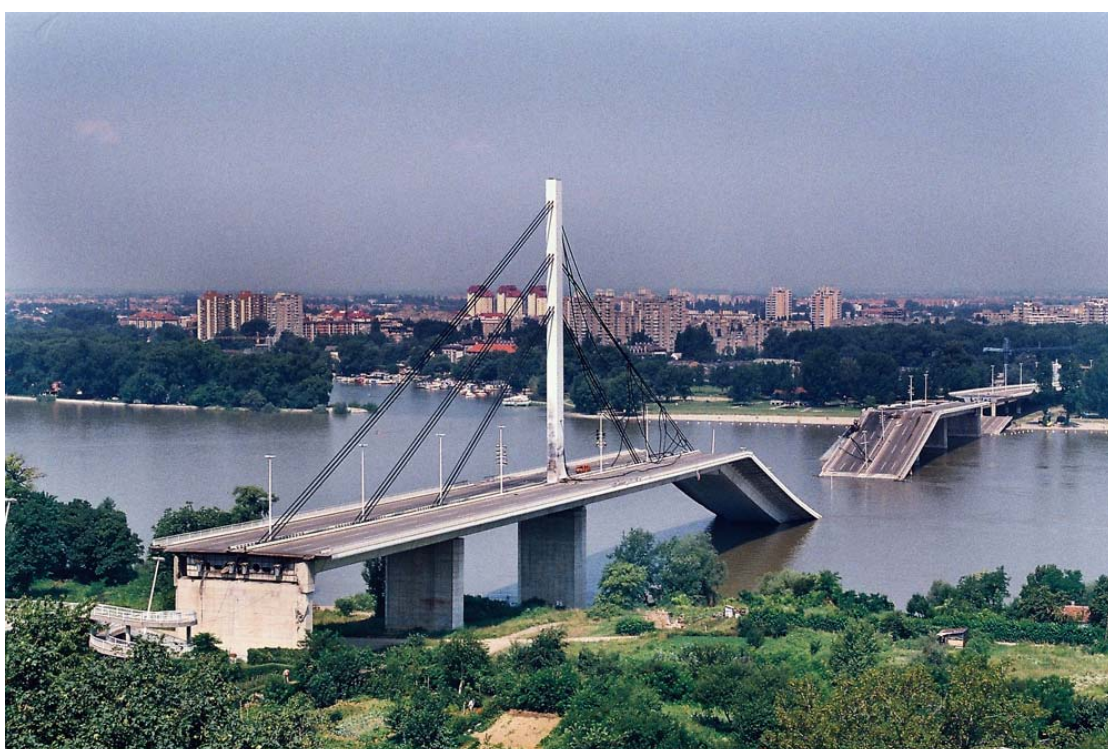
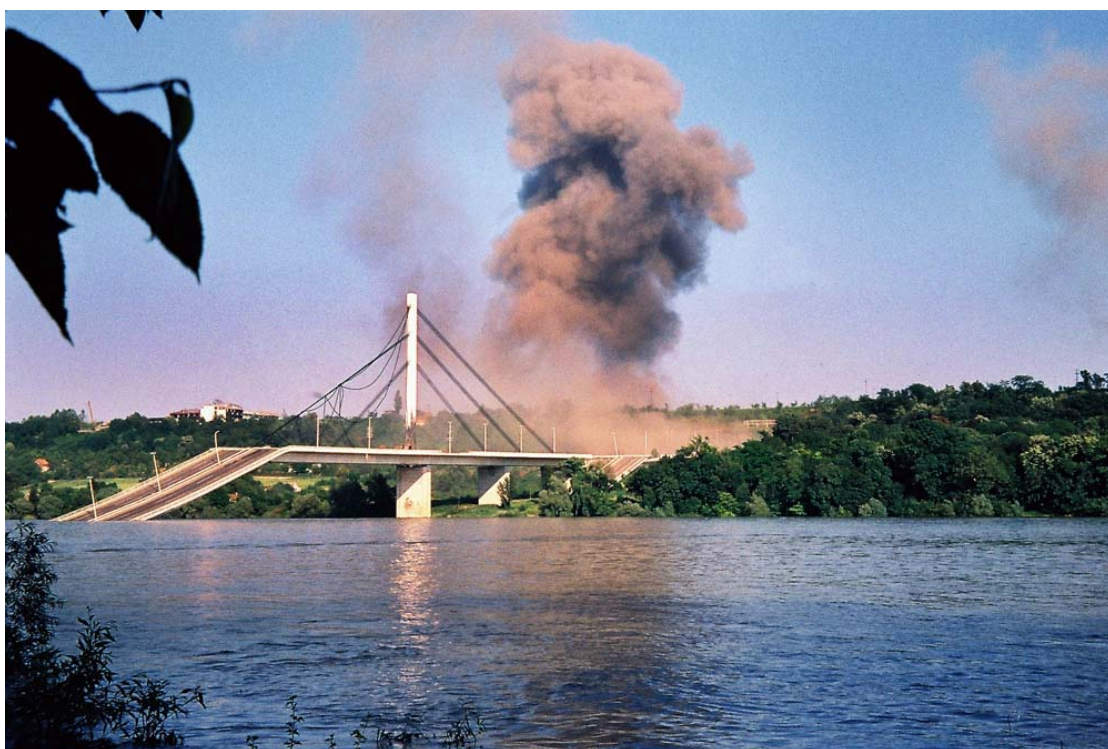

Мартин Цандир (1958-), фоторепортер из Новог Сада
(Снимак: Матија Цандир, 2015)

ДАНИ У КОЈИМА СУ СРУШЕНИ НОВОСАДСКИ МОСТОВИ

Велики број својих врхунских фотографија бомбардовања Новог Сада (1999), фоторепортер Мартин Цандир из Новог Сада, уступио је без накнаде и дао писмену Дозволу др Миливоју Дошенивићу, аутору књижевног дела “Пегазов лет” (“Загараваљено сунце”), да може да их користи у свим својим књигама, публикацијама, као и на страницама његовог веб сајта и издавачке куће “Domla-Publishing”.

DOZVOLA

Za slobodno korišćenje fotografija u dobre svrhe
kao doprinos edukaciji, pišćevom delu i popularizaciji sporta

1. Ja, Martin Candir (1958-), samostalni foto-reporter iz Novog Sada, dajem svoju potpunu saglasnost (odobrenje) dr Milivoju Došenoviću, književniku i vlasniku Izdavačko-knjižarske agencije “Domla-Publishing” iz Novog Sada – da slobodno može da koristi moje brojne autorske slike u njegovim izdanjima, knjigama i publikacijama.
2. Dr Milivoju Došenoviću sam lično ustupio i uručio (bez ikakve naknade) brojne moje autorske različite fotografije, koje se odnose na bombardovanje Novog Sada (1999), a koje on može objaviti u svojim publikacijama i knjigama, kao i na stranicama njegovog veb-sajta.
3. Dr Milivoju Došenoviću, književniku iz Novog Sada, lično sam ustupio i uručio (bez ikakve nadoknade) brojne moje autorske fotografije, koje se odnose na sportske događaje, sportiste i takmičenja na domaćoj i internacionalnoj sceni, koje on može slobodno koristiti u dobre svrhe u svojim knjigama iz oblasti sporta i borilačkih sportova, gde se slike ustupaju i za njegovo autorsko delo za sva izdanja knjige iz oblasti naučne književnosti: “Veliki ilustrovani leksikon svih sportova”, kao integralni deo njegove edicije (Nauka i život).

Odobrio i potpisao:
Martin Candir
samostalni foto-reporter
iz Novog Sada

CANDIR MARTIN
21. 03. 2024

Мартин Цандир (1958-) из Новог Сада, један од најпознатијих фоторепортера некадашње Југославије, Србије и региона, поред своје потписане Дозволе за коришћење његових бројних слика у вези са бомбардовањем Новог Сада (1999), др Миливоју Дошеновићу, књижевнику и власнику Издавачко-књижарске агенције “Domla-Publishing” из Новог Сада – уступио је без икакве накнаде и своје бројне ауторске слике у вези са спортовима, спортским догађајима и спортистима на интернационалној сцени, које др Миливоје Дошеновић може слободно користити у својим књигама и публикацијама као и за књиге из области научне књижевности за сва издања “Велики илустровани лексикон свих спортова” (едиција Нука и живот).

После злочиначке НАТО операције (1999), велики терор над српским народом чинили су и шиптарски вандалаи на простору Космета (1999-2004)

У периоду великог зла 1999-2004. године, шиптарски вандалаи су порушили, запалили или потпуно уништили многе православне српске цркве и манастире на Косову и Метохији. Са ове географске карте, само ретки српски манастири остали су нетакнути и сачувани Божијом вољом од уништења.

НОВИ САД – НЕОПЛАНТА ИЛИ ЧУВЕНА “СРПСКА АТИНА”, УЗДИГАО СЕ ПОНОСНО ПОСЛЕ ЗЛОЧИНАЧКИХ БОМБИ!

ВЕЛИЧАНСТВЕН ПОГЛЕД СА ВИСИНЕ НА НАШ ЛЕПИ ГРАД

Предиван поглед на Нови Сад (Неопланту или Српску Атину). На фотографији је део Роткварије, Салајке, Подбаре и старог језгра града. У даљини, горе са леве стране виде се обриси новосадске топлане, нови железничко-друмски мост, који је никао на месту чувеног Жежељевог моста (срушеног у злочинској НАТО операцији у четвртм удару ракете, 26. априла 1999), а на фотографији у горњем десном углу види се и древна Петроварадинска тврђава, део реке Дунав, куле на Кеју, као и сремска страна са лепим фрушкогорјем.

(Снимак: др Миливоје Дошенивић, са врха солитера на Булевару ослобођења бр. 1, датума 11. 4. 2024)

Др Миливоје Дошеновић
књижевник, песник, романијер, хаићин

Аутор је своје 22 написане књиге из области поезије, романијерства, монографских едиција, есејистике и хаику поезије, као и научне књижевности и лексиконских издања. Редовни је члан Друштва књижевника Војводине од 2000. године. Оснивач је и главни и одговорни уредник прве приватне издавачке куће у Војводини “Domla-Publishing” из Новог Сада.

(Фото: “Квик”, Нови Сад, 2021)

ИЗВОД ИЗ БИОГРАФИЈЕ АУТОРА КЊИГЕ

Аутор књиге, др **Миливоје Дошенивић**, рођен је 20. маја 1950. године у месту Нова Гајдобра (у Бачкој, Војводина, Република Србија). Основну школу завршио је у родном завичају, а у Новом Саду Средњу саобраћајну школу 5. степена (на смеру инструктор вожње - специјалиста друског саобраћаја), са одличним успехом.

Дипломирао је на Вишој школи за спортске тренере у Београду VI-1 степен, на студијском смеру за борилачке спортове (карате), са просечном оценом 9,40 и оценом дипломског испита 10 (први је дипломирао у својој класи), као редовни студент прве генерације, са темом дипломског рада: **„Карате у практичној примени, са корелатима џудо и цију-џицу“**. Дипломирани је виши спортски тренер каратеа, мајстор је каратеа црног појаса 3. ДАН-а (Sensei-Shotokan), мајстор је цију-џицу црног појаса 4. ДАН-а (Jondan). Борилачким спортовима почео је да се бави у јудо клубу “Славија из Новог Сада (1968), а каратеом у новосадском КК „Војводина (1971).

Дипломирао је на Факултету за менаџмент у Новом Саду (смер за медије) VII-1 степен, са просечном оценом 9,54 и оценом дипломског испита (10), са темом дипломског рада: **“Интегрални приступ у реализацији издавачког пројекта, технолошком нишом до књиге бестселера”** пред комисијом: *проф. др Милица Андевски* (Катедра за педагогију Филозофског факултета у Новом Саду), *проф. др Жељко Вучковић* (Катедра за медије Ф@М) и *проф. др Иштван Черничек*, ментор (Катедра за реинжењеринг Факултета за менаџмент). Добитник је и званичног признања најбољег студента прве генерације Факултета за менаџмент у Новом Саду. Дипломирани је менаџер-продуцент за медије VII-1 степена.

Магистрирао је на Универзитету Привредна Академија (*ректор проф. др Славко Царић*), на Факултету за менаџмент у Новом Саду (на смеру за медије), пред комисијом: *проф. др Милица Андевски* (шеф Катедре за педагогију Филозофског факултета у Новом Саду), *проф. др Зоран Ловрековић*, ментор (Катедра за информатику Ф@М), и *проф. др Ратко Дунђеровић* (Катедра за психологију Ф@М). Одбранио је магистарску тезу под насловом: **„Управљање издавачким пројектом у домену спортске литературе”**, завршивши редовне постдипломске студије, са просечном оценом 9,50 и стекавши академско звање магистра наука из области менаџмента у медијима VII-2 степена.

Докторирао је на Универзитету Привредна Академија (*ректор проф. др Маријана Царић*), на Факултету за спорт и туризам у Новом Саду, пред комисијом: *проф. др Драган Коковић* (Катедра за социологију културе Филозофског факултета у Новом Саду), *проф. др Душан Перић*, ментор (Катедра за методологију ТИМС-а у Новом Саду), и *проф. др Златко Ахметовић* (декан Факултета за спорт и туризам у Новом Саду), одбранивши докторску дисертацију под називом: **„Стање издаваштва и ниво коришћења спортске литературе у Републици Србији”**, стекавши научни степен доктора наука за научну област спорт VIII-3 степена.

Са непрекидних 48 година радног стажа у издавачко-књижарској делатности, био је и један од најистакнутијих менаџера у секторима пласмана књиге, радећи предано у најјачим издавачким кућама у Београду, Загребу и Љубљани, па је у периоду од 1976-1988. године био и 12 пута апсолутни шампион некадашње велике државе СФРЈ у екстерном менаџменту књиге (Exterior Book Management), а 12. маја 1989. године, он је основао и прву приватну издавачку кућу у АП Војводини „Domla-Publishing”, са седиштем у Новом Саду, где ради на пословима главног и одговорног уредника и стратегијског продуцента. Издавачка кућа “Domla-publishing” је током 35 година успешног

пословања објавила низ значајних дела разних аутора из подручја науке, књижевности, спорта, као и обавештајне криминалистике (два југословенска бестселера), а већина од тих објављених књига је доживела да се штампа између 3 и 19 поновљених издања, за тржиште некадашње државе СФРЈ и данашње Републике Србије.

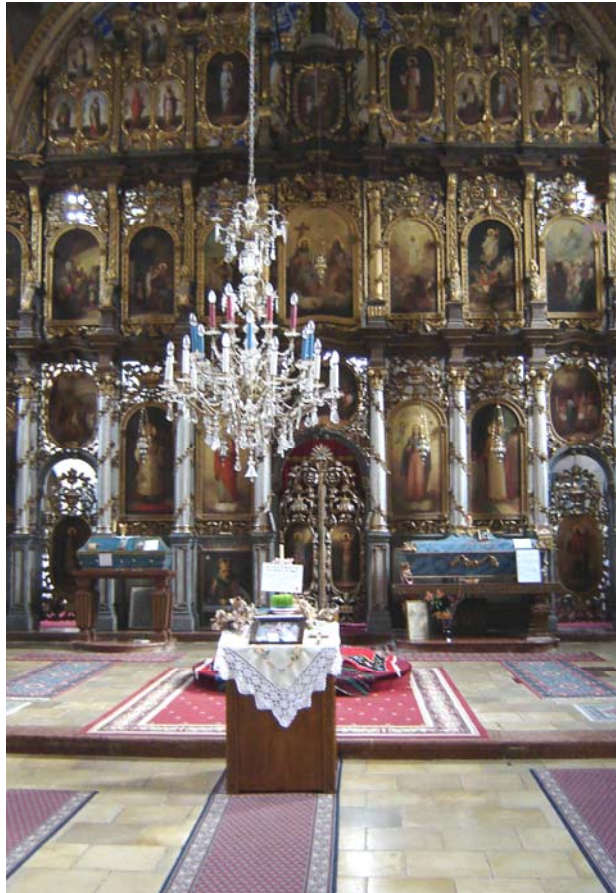
Др Миливоје Дошенивић, књижевношћу се бави од своје тринаесте године. Почео је објављивати прве радове почетком 1964. године у омладинским листовима: београдском „Кекецу”, сарајевским „Малим новинама”, бачкопаланачким „Недељним новинама”, затим у београдском „ЧИК-у”, „ЗУМ-у”, „Репортеру”, а био је и дописник Радио Београда са подручја Јужнобачког округа. До сада је написао укупно двадесет две књиге (22), које су објављене и штампане у периоду 1997-2024. године:

1. *Госпођо, не љутите се на песника* (књига објављена 1997. године).
2. *Карате кроз издаваштво и књижаство* (есеј, књига објављена 1997. године).
3. *Песници имају кратере у души* (књига збирка песама, објављена 1998. године).
4. *Какво је то море без олуја* (књига збирка песама, објављена 1998. године).
5. *Песничка галерија ликова* (књига збирка песама, објављена 1999. године).
6. *Јесењи човек* (књига збирка песама, објављена 2000. године).
7. *Субјекције и објекције* (књига збирка песама и сонета, објављена 2001. године).
8. *Бескрај на дохвату ока* (збирка хаику поезије, књига објављена 2001. године).
9. *Карате у практичној примени, са корелатима јудо и џиу-џицу* (есеј, 2001. године).
10. *Како продати књигу* (савремени реалистички роман, 2001-2022 године, у 3 издања).
11. *Спасење* (књига збирка сонета, 2002, 2013. године у 2 издања).
12. *Изгачане мисли* (књига збирка сонета, 2003. године).
13. *Управљање издавачким пројектом у домену спортске литературе* (књига, 2006. године, 2 издања).
14. *Нова Гајдобра – у равници Бачке* (романсијерска монографија, 2006, 2012, 2021, у 15 издања).
15. *Стање издаваштва и ниво коришћења спортске литературе у Републици Србији* (2007, 2013).
16. *Пегазов лет* (збирка сонетних венаца, књига објављена 2008, 2012, 2024 године).
17. *Збирка песама са рефреном* (књига објављена 2009, 2013. године).
18. *Акустика стиха – антологија одабраних форми* (књига, 2011, 2012. године).
19. *Хенри Форд – његов живот и његово дело* (монографска едисија 2004-2022, у 6 издања).
20. *Велики илустровани лексикон свих спортова* (2007-2023, у допуњених 19 издања).
21. *Никола Тесла – његов живот и његово дело* (романсијерска монографија, 2004-2023, у 13 издања).
22. *Михајло Пупин – његов живот и његово дело* (романс. монографија, 2005-2024, у 11 издања).

Др Миливоје Дошенивић је редовни члан Друштва књижевника Војводине од 2000. године, а редовни је члан научно-културне установе Матица српска из Новог Сада од 1999. године. Објавио је и 40 истраживачких радова из подручја издавачко-књижарског менаџмента и маркетинга, као и пројекте новог и савременог приступа екстерном менаџменту и маркетингу издавачко-књижарске делатности и медија. Бави се спортском и издавачком публицистиком, објавио је више књига и о поменим областима. У дугогодишњој комуникацији у штампаним и електронским медијима, дао је већи број интервјуа озбиљнијим листовима и недељницима, као и на радију и ТВ у экс СФРЈ и Србији, у вези са издаваштвом, књижаством, менаџментом, маркетингом, научном облашћу спорта, а организовао је и неколико успешних књижевних вечери и премијерних промоција у знаменитим установама АП Војводине. Добитник је већег броја признања, диплома, захвалница, плакета и награда из издавачко-књижарске делатности, књижевности, библиотечке делатности и спорта. Свира неколико жичаних (трзачких) музичких инструмената. Живи у Новом Саду.

МЕСТО ГДЕ СЕ ЧУЈЕ ШАПАТ ГОСПОДА

Иконостас Храма Вознесења Господњег, фрешкогорског манастира Раваница у Врднику
(Снимак: аутор књиге др Миливоје Дошенивић, 2007)

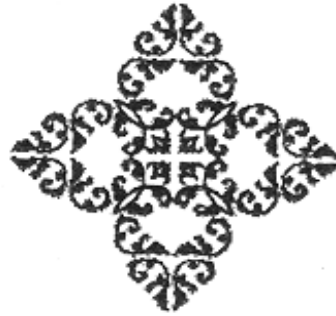
ЗАХВАЛНИЦА

Велику захвалност рецензенту ове моје књиге, † архимандриту Теодору (Живку Сувајџићу), преминулом духовном оцу Манастира Раваница у Врднику, у коме и данас у староставном ћивоту леже делови моштију храброга и светога српскога кнеза Лазара Хребелановића. Искрену захвалност и моме рецензенту проф. др **Радовану Чокорилу** (проф. емеритусу) са Новосадског универзитета.

Посебну захвалност фоторепортеру **Мартину Цандиру** из Новог Сада, који ми је уступио без накнаде бројне своје слике о бомбардовању Новог Сада (1999) са писменом Дозволом за коришћење у мојим књигама и моме веб сајту.

Дубоко сам захвалан нашем народу, који је остао храбро на **Косову и Метохији**, и првенствено захваљујући њему, још се доле пише српском ћирилицом, говори српским језиком и слави се по нашем староставном православном обичају. И управо, тај храбри народ ме је инспирисао да његову судбину и велику страдању, уткам у ову моју књигу „Пегазов лет“.

Др Миливоје Дошенивић
књижевник

МОЛИТВА ГОСПОДЊА

**Отче наш, иже јеси на небесјех;
да свјатисја Имја Твоје,
да придет царствије Твоје,
да будет воља Твоја,
јако на небеси, тако и на земљи;
хлеб наш насушни дажд нам днес,
и остави нам долги нашја,
јакоже и ми остављајемо
должником нашим, и не
воведи нас во искушеније,
но избави нас од лукаваго.
Амин!**